

Statut Lewicy Razem

z dnia 23 października 2022 r.

DZIAŁ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE	4
DZIAŁ 2. CZŁONKINIE/CZŁONKOWIE/OSOBY CZŁONKOWSKIE ORAZ SYMPATYCZKI/SYMPATYCY/OSOBY SYMPATYZUJĄCE RAZEM	4
DZIAŁ 3. ORGANY RAZEM	9
Rozdział 1. Postanowienia ogólne	9
Rozdział 2. Organy krajowe	16
Oddział 1. Kongres	16
Oddział 2. Rada Krajowa	18
Oddział 3. Zarząd Krajowy	22
Oddział 4. Krajowa Komisja Rewizyjna	26
Oddział 5. Krajowa Komisja Wyborcza	27
Rozdział 3. Terenowe jednostki organizacyjne	29
Oddział 1. Okręgi	29
Oddział 2. Koła	35
Oddział 3. Struktury wojewódzkie	35
Rozdział 4. Partyjny Sąd Koleżeński	37
DZIAŁ 4. REFERENDUM	40
DZIAŁ 5. MAJĄTEK I FINANSE	41
DZIAŁ 6. POSTANOWIENIA KOŃCOWE	42

Dział 1. Postanowienia ogólne

Art. 1. (nazwa, siedziba, zrzeszenia)

1. Lewica Razem jest partią polityczną działającą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ustawy o partiach politycznych oraz na podstawie niniejszego statutu. Lewica Razem posługuje się skrótem „Razem”.
2. Siedzibą Razem jest miasto Warszawa.
3. Razem może być członkiem krajowych i międzynarodowych organizacji zrzeszających partie polityczne i inne organizacje o podobnych celach i założeniach programowych oraz może z takimi organizacjami współpracować.

Art. 2. (symbole)

Razem może posiadać sztandar. Jego wzór, w drodze uchwały, określa Rada Krajowa Razem.

Art. 3. (cele Razem)

Celami Razem są w szczególności:

- 1) budowa państwa dobrobytu;
- 2) promowanie rozwiązań równościowych;
- 3) stanie na straży sprawiedliwości społecznej;
- 4) troska o klimat, bioróżnorodność i stabilność ekosystemów;
- 5) umacnianie praw pracowniczych, wspieranie samorządności pracowniczej i współpraca ze związkami zawodowymi;
- 6) demokratyzacja życia gospodarczego i społecznego we wszelkich ich aspektach;
- 7) promowanie jawności i transparentności działań władzy na wszystkich jej szczeblach;
- 8) budowanie świeckości państwa.

Dział 2. Członkinie/członkowie/osoby członkowskie oraz sympatyczki/sympatycy/osoby sympatyzujące Razem

Art. 4. (warunki członkostwa)

1. Członkinią/członkiem/osobą członkowską Razem może być każda osoba, która:
 - 1) posiada obywatelstwo polskie;
 - 2) ukończyła 18 lat;
 - 3) zobowiązała się do przestrzegania przepisów statutu Razem.
2. Członkinią/członkiem/osobą członkowską Razem nie może zostać osoba, która:

- 1) jest członkinią/członkiem/osobą członkowską albo działa na rzecz innej partii politycznej;
- 2) kandyduje do organów władzy publicznej z ramienia komitetu wyborczego konkurencyjnego wobec Razem;
- 3) jest członkinią/członkiem/osobą członkowską organizacji, której cele lub działania są sprzeczne z programem lub celami Razem;
- 4) jest pozbawiona praw publicznych prawomocnym wyrokiem sądu;
- 5) jest ubezwłasnowolniona całkowicie lub częściowo.

Art. 5. (przyjmowanie członkiń/członków/osób członkowskich)

1. Członkinie/członków/osoby członkowskie Razem przyjmuje Zarząd Okręgu albo Zarząd Krajowy, jeśli na danym terenie nie został powołany okręg albo jeśli Zarząd Okręgu nie został wybrany lub jest zawieszony.
2. Warunkiem przyjęcia w poczet członkiń/członków/osób członkowskich Razem jest złożenie poprawnie wypełnionej i podpisanej deklaracji członkowskiej oraz odbycie okresu wstępnego, który rozpoczyna się w dniu otrzymania deklaracji przez właściwy organ zgodnie z ust. 1.
3. Okres wstępny, o którym mowa w ust. 2, trwa trzy miesiące, przy czym organ właściwy zgodnie z ust. 1 może podjąć decyzję o jego skróceniu do nie mniej niż jednego miesiąca albo o jego wydłużeniu do nie więcej niż sześciu miesięcy. Podczas okresu wstępnego osoba starająca się o przyjęcie w poczet członkiń/członków/osób członkowskich Razem ma status sympatyczki/sympatyka/osoby sympatyzującej.
4. W szczególnie uzasadnionych wypadkach okres wstępny może zostać zniesiony uchwałą właściwego organu zgodnie z ust. 1.
5. W przypadku złożenia deklaracji członkowskiej przez sympatyczkę/sympatyka/osobę sympatyzującą Razem, organ właściwy zgodnie z ust. 1 może zaliczyć na poczet okresu wstępnego czas od złożenia deklaracji sympatyczki/sympatyka/osoby sympatyzującej.
6. Zarząd Krajowy określa wzór deklaracji członkowskiej. Zarząd Krajowy może wyrazić zgodę na składanie deklaracji członkowskiej drogą elektroniczną.
7. Uchwała w sprawie przyjęcia w poczet członkiń/członków/osób członkowskich Razem powinna zostać podjęta najpóźniej w ostatnim dniu okresu wstępnego.
8. Osobie starającej się o przyjęcie w poczet członkiń/członków/osób członkowskich Razem przysługuje prawo odwołania się od negatywnej uchwały do Partyjnego Sądu Koleżeńskiego w terminie trzydziestu dni od otrzymania informacji o treści uchwały.
9. Przyjęcie do Razem osoby, która pełni lub pełniła określone funkcje publiczne, wymaga pozytywnej opinii Zarządu Krajowego. Listę funkcji, o których mowa w zdaniu poprzednim, ustala Rada Krajowa.

Art. 6. (prawa i obowiązki członkiń/członków/osób członkowskich)

1. Członkinie/członkowie/osoby członkowskie Razem mają prawo do:

- 1) wybierania i bycia wybieranymi do organów Razem, z zastrzeżeniem art. 20 ust. 12;
 - 2) składania wniosków, inicjatyw politycznych i organizacyjnych;
 - 3) udziału w działaniach organizacyjnych i programowych podejmowanych przez Razem, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Razem;
 - 4) uczestniczenia w posiedzeniach organów Razem;
 - 5) bycia informowanymi o przebiegu i wynikach posiedzeń organów Razem za pomocą środków porozumiewania się na odległość;
 - 6) odwoływania się od decyzji ich dotyczących do właściwych organów Razem;
 - 7) dostępu do wszystkich uchwał organów Razem, za wyjątkiem uchwał utajnionych.
2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 powyżej, członkinie/członkowie/osoby członkowskie Razem wykonywać mogą wyłącznie osobiście. Działanie przez pełnomocniczkę/pełnomocnika/osobę z pełnomocnictwem jest dopuszczalne wyłącznie w przypadkach wskazanych w statucie.
3. Członkinie/członkowie/osoby członkowskie Razem są obowiązane/obowiązani do:
- 1) przestrzegania postanowień statutu i uchwał organów Razem;
 - 2) brania udziału w realizacji programu Razem oraz popularyzacji działalności Razem;
 - 3) postępowania zgodnie z celami i programem Razem;
 - 4) powstrzymywania się od działań i zachowań, które dyskryminują z jakiegokolwiek przyczyny;
 - 5) powstrzymywania się od działań na szkodę Razem, sprzecznych z celami, zasadami etycznymi i wartościami stojącymi u podstaw Razem;
 - 6) należytego pełnienia powierzonych im funkcji w organach Razem;
 - 7) uczestniczenia w życiu partii, w kampanii wyborczej do parlamentu i organów samorządu terytorialnego, a także do innych organów, zgodnie z programem i zamierzeniami politycznymi Razem;
 - 8) regularnego opłacania składki członkowskiej, na zasadach określonych uchwałami organów Razem, z uwzględnieniem swojej sytuacji materialnej;
 - 9) powiadomienia Razem o wszelkich zmianach w danych osobowych podanych w deklaracji członkowskiej, w szczególności w zakresie danych kontaktowych oraz przynależności do innych organizacji.

**Art. 7. (lista i dane
członkiń/członków/osób
członkowskich)**

1. Zarząd Krajowy gromadzi dokumentację osobową i prowadzi ewidencję członkiń/członków/osób członkowskich Razem.
2. Zarząd Krajowy jest administratorem danych osobowych członkiń/członków/osób członkowskich Razem w zakresie określonym odrębnymi przepisami.

Art. 8. (wygaśnięcie członkostwa)

Członkostwo w Razem wygasa z chwilą:

- 1) śmierci;
- 2) otrzymania przez Razem pisemnej rezygnacji z członkostwa;
- 3) utraty obywatelstwa polskiego lub praw publicznych;
- 4) ubezwłasnowolnienia całkowitego lub częściowego;
- 5) przyjęcia przez odpowiedni organ Razem uchwały stwierdzającej:
 - a) nieopłacenie składek w zadeklarowanej przez członkinię/członka/osobę członkowską lub ustalonej dla niej/niego przez organy Razem wysokości należnej za okres sześciu miesięcy;
 - b) niewywiązywanie się z obowiązków członkini/członka/osoby członkowskiej określonych w art. 6 ust. 3 w razie braku obowiązku opłacania składek;
 - c) wystąpienie okoliczności przewidzianych w art. 4 ust. 2.

Art. 9. (koła i kluby w sejmie)

1. Członkinie/członkowie/osoby członkowskie Razem, które uzyskały/którzy uzyskali mandat w wyborach do Sejmu lub Senatu, tworzą klub lub koło, zależnie od ich liczebności, i zobowiązane/zobowiązani są do aktywnego uczestnictwa w jego pracach.
2. Członkinie/członkowie/osoby członkowskie Razem, które uzyskały/którzy uzyskali mandat w wyborach do Parlamentu Europejskiego, dołączają do zaakceptowanej/zaakceptowanych przez Radę Krajową grupy lub grup Parlamentu Europejskiego, tworzą w ich ramach zespół/zespoły Razem i zobowiązane/zobowiązani są do aktywnego uczestnictwa w jego/ich pracach.
3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do członkiń/członków/osób członkowskich Razem, które kandydowały/którzy kandydowali z ramienia komitetu wyborczego Razem i uzyskały/uzyskali mandat w wyborach do rady dzielnicy, gminy, powiatu albo sejmiku wojewódzkiego.
4. Odmowa pracy w klubie, kole lub zaakceptowanej przez Radę Krajową grupie Parlamentu Europejskiego jest równoznaczna z rezygnacją z członkostwa w Razem. Rada Krajowa może podjąć uchwałę o wyrażeniu zgody na członkostwo osób sprawujących mandaty, o których mowa w ust. 1, w innych klubach i kołach.

Art. 10. (zawieszenie członkostwa)

1. Członkini/członek/osoba członkowska Razem może zawiesić członkostwo w partii.
2. Informację o zawieszeniu członkostwa zgłasza się do właściwego Zarządu Okręgu. Zawieszenie staje się skuteczne z chwilą otrzymania informacji przez Zarządu Okręgu.
3. Zawieszenie członkostwa, o którym mowa w niniejszym artykule, skutkuje utratą pełnionych w Razem funkcji oraz, na czas trwania zawieszenia, prawa wybierania i bycia wybieraną/wyberanym do organów Razem.

Art. 11.
(sympatyczki/sympatycy/osoby
sympatyzujące)

1. Sympatyczką/sympatykiem/osobą sympatyzującą Razem może być każda osoba, która ukończyła 16 lat, deklaruje poparcie dla celów i programu Razem oraz wyraża zgodę na umieszczenie jej danych osobowych w bazie danych Razem.
2. Sympatyczką/sympatykiem/osobą sympatyzującą nie może być osoba, która:
 - 1) jest członkinią/członkiem/osobą członkowską albo działa na rzecz innej partii politycznej;
 - 2) kandyduje do organów władzy publicznej z ramienia komitetu wyborczego konkurencyjnego wobec Razem;
 - 3) jest członkinią/członkiem/osobą członkowską organizacji, której cele lub działania są sprzeczne z programem lub celami Razem.
3. Przepis ust. 2 pkt 1 - 2 powyżej nie ma zastosowania do partii politycznych, do których przynależność dopuściła Rada Krajowa uchwałą przyjętą na podstawie art. 26 ust. 6.
4. W przypadku osoby nieposiadającej pełnej zdolności do czynności prawnych wymagana jest zgoda opiekuna prawnego.
5. Posiadanie statusu sympatyczki/sympatyka/osoby sympatyzującej nie jest członkostwem w partii politycznej w rozumieniu ustawy o partiach politycznych.

Art. 12. (nabywanie i utrata statusu
sympatyczki/sympatyka/osoby
sympatyzującej)

1. Przyjęcie w poczet sympatyczek/sympatyków/osób sympatyzujących Razem następuje po złożeniu poprawnie wypełnionej i podpisanej deklaracji sympatyczki/sympatyka/osoby sympatyzującej oraz zaakceptowaniu jej przez Zarząd Okręgu albo Zarząd Krajowy, jeśli na danym terenie nie został powołany okręg albo jeśli Zarząd Okręgu nie został wybrany lub jest zawieszony.
2. Wzór deklaracji sympatyczki/sympatyka/osoby sympatyzującej ustala Zarząd Krajowy.
3. Za postępowanie w sposób niegodny sympatyczki/sympatyka/osoby sympatyzującej Razem sympatyczka/sympatyk/osoba sympatyzująca może zostać pozbawiona/pozbawiony swojego statusu.
4. Uchwałą o pozbawieniu statusu sympatyczki/sympatyka/osoby sympatyzującej może podjąć:
 - a. Zarząd Okręgu właściwy miejscowo dla sympatyczki/sympatyka/osoby sympatyzującej;
 - b. Zarząd Krajowy, w każdym przypadku.
5. Sympatyczka/sympatyk/osoba sympatyzująca może zrzec się swojego statusu, składając pisemną deklarację do odpowiedniego Zarządu Okręgu z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1. Status sympatyczki/sympatyka/osoby sympatyzującej wygasa automatycznie w przypadku przyjęcia członkostwa w Razem.
6. Odpowiedni Zarząd Okręgu może podjąć uchwałą o nadaniu statusu sympatyczki/sympatyka/osoby sympatyzującej osobie, której członkostwo wygasa w trybie art. 8 pkt 5 lit. a lub b.

Art. 13. (członkostwo honorowe)

1. Członkostwo honorowe może być przyznane każdej osobie fizycznej lub osobie prawnej nie działającej dla zysku (np. stowarzyszenie, fundacja), która deklaruje poparcie dla celów i programu Razem oraz wyraża zgodę na umieszczenie jej danych w bazie danych Razem.
2. Posiadanie członkostwa honorowego nie jest członkostwem w partii politycznej w rozumieniu ustawy o partiach politycznych.
3. Zasady przyznawania i odbierania członkostwa honorowego reguluje uchwała Rady Krajowej.

Dział 3. Organy Razem

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

Art. 14. (organy Razem)

1. Wszystkie organy Razem działają kolegialnie i podejmują decyzje w formie uchwał, o ile statut nie stanowi inaczej. Uchwały nie mogą być sprzeczne z prawem i statutem oraz uchwałami organów wyższego szczebla.
2. Organy krajowe Razem są organami wyższego szczebla dla organów terenowych Razem.
3. Uchwały organów Razem zapadają zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, o ile statut nie stanowi inaczej.
4. W przypadku Walnych Zebrań Okręgu do ważności podejmowanych uchwał wymagana jest obecność co najmniej:
 - a. 30% uprawnionych do głosowania, jeżeli liczba wszystkich uprawnionych jest mniejsza bądź równa 50;
 - b. 5 plus 20% z liczby uprawnionych do głosowania, jeśli liczba wszystkich uprawnionych do głosowania jest większa niż 50 i mniejsza bądź równa 200;
 - c. 25 plus 10% z liczby uprawnionych do głosowania, jeśli liczba wszystkich uprawnionych do głosowania jest większa niż 200.
5. W przypadku Walnych Zebrań Okręgu dopuszczalna jest rezygnacja z udziału w zebraniu, przekazana odpowiedniemu zarządowi. Osoby, która złożyła taką rezygnację, nie wlicza się do liczby uprawnionych do głosowania przy ustalaniu kworum. Rezygnacja może zawierać okres obowiązywania albo być bezterminowa. W każdym przypadku możliwe jest jej wycofanie. Rezygnację i jej wycofanie należy zgłaszać na piśmie lub drogą elektroniczną, na zasadach określonych uchwałą Rady Krajowej.
6. Uchwały organów Razem podlegają niezwłocznej publikacji w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi przez wszystkie członkinie/wszystkich członków/wszystkie osoby członkowskie Razem. Publikacja w serwisie internetowym Razem uznawana jest za wystarczającą.
7. Uchwały mogą być podejmowane na posiedzeniach lub za pomocą środków porozumiewania się na odległość.
8. Głosowania w sprawach osobowych, w tym wyboru i odwołania członkiń/członków/osób członkowskich organów Razem, są tajne.
9. Uchwały organów Razem w przedmiocie przygotowywania, sporządzania lub zatwierdzania list kandydatów, kandydatek i osób kandydujących w wyborach do Sejmu, Senatu, Parlamentu

Europejskiego, organów samorządu terytorialnego lub kandydatury na Prezydenta RP nie są uchwałami w sprawach osobowych.

10. Wszystkie organy kolegialne Razem przyjmują regulamin nie później niż miesiąc od rozpoczęcia kadencji.
11. Organy zachowują regulamin poprzedniej kadencji, jeśli został przyjęty.
12. Zarząd Krajowy może przyjąć domyślny regulamin organów, który jest stosowany w sytuacji, gdy organ nie przyjął własnego regulaminu.
13. Elementy regulaminu organów Razem określa uchwała kongresu.
14. W organach Razem liczących co najmniej 15 osób powołuje się prezydium, którego zadaniem jest organizacja pracy organu.
15. Wszystkie organy kolegialne Razem prowadzą swoją działalność na posiedzeniach lub zdalnie, za pomocą środków porozumiewania się na odległość, o ile statut nie stanowi inaczej.
16. Organy Razem są zobowiązane do prowadzenia i udostępniania protokołów lub sprawozdań ze swoich obrad, o ile statut nie stanowi inaczej.
17. Każdy organ Razem ma prawo do utajnienia swoich obrad, protokołu lub sprawozdania z nich. Utajnienie obrad, protokołu lub sprawozdania dokonuje się uchwałą, która powinna zawierać wskazanie przedmiotu obrad objętych utajnieniem, przyczynę utajnienia, a także listę osób lub organów Razem uprawnionych do udziału w obradach lub dostępu do protokołu albo sprawozdania. Ust. 8 stosuje się odpowiednio. W przypadku utajnienia obrad protokół albo sprawozdanie z nich podlega utajnieniu z mocy prawa.
18. W przypadku utajnienia obrad, protokołu lub sprawozdania z nich odpowiednio udział w obradach lub dostęp do protokołu albo sprawozdania mają, oprócz członków/członek/osób członkowskich organu utajniającego, członków/członek/osób członkowskich Krajowej Komisji Rewizyjnej i – w przypadku organów terenowych – członków/członek/osób członkowskich organów sprawujących nadzór, również osoby lub członkinie/członkowie/osoby członkowskie organu Razem wskazane/wskazani w uchwale o utajnieniu.
19. W przypadku utajnienia uchwały w sprawie osobowej organ Razem zobowiązany jest doręczyć uchwałę osobie, której uchwała dotyczy.
20. Organ sprawujący nadzór jest uprawniony do odtajniania protokołów lub uchwał organów niższego szczebla w całości lub w części.

Art. 15. (kadencje i wybory)

1. Kadencja wszystkich organów krajowych Razem, za wyjątkiem Kongresu, trwa dwa lata.
2. Kadencja wszystkich organów terenowych Razem, za wyjątkiem Walnych Zebrań Okręgu i Rad Wojewódzkich, wynosi dwa lata, z zastrzeżeniem że Walne Zebranie Okręgu w drodze uchwały może ustalić, że kadencja Zarządu Okręgu i Rady Okręgu trwa rok.
3. Kadencja każdego organu wybieranego w drodze wyborów kończy się nie wcześniej niż z chwilą wyboru nowego składu organu, a w przypadku wyborów powszechnych organizowanych przez Krajową Komisję Wyborczą – z chwilą rozpatrzenia przez Krajową Komisję Rewizyjną wszystkich odwołań od decyzji stwierdzającej ważność wyborów lub z chwilą upływu terminu składania takich odwołań, jeżeli żadne odwołania nie zostaną złożone.

- 3a. Kadencja Zarządu Krajowego kończy się w chwili zakończenia kadencji osób współprzewodniczących.
4. Kadencja każdego organu wybranego w drodze wyborów liczy się z chwilą ogłoszenia wyników wyborów, a w przypadku wyborów powszechnych organizowanych przez Krajową Komisję Wyborczą – z chwilą rozpatrzenia przez Krajową Komisję Rewizyjną wszystkich odwołań od decyzji stwierdzającej ważność wyborów lub z chwilą upływu terminu składania takich odwołań, jeżeli żadne odwołania nie zostaną złożone.
5. Kadencja organu kończy się również z chwilą rezygnacji wszystkich członków/członkiń/osób członkowskich organu z pełnienia w nim funkcji.
6. Pierwsze posiedzenie organu po wyborach zwołuje osoba, która w wyborach do tego organu uzyskała najwyższy wynik. Jeżeli wskazanie takiej osoby będzie niemożliwe, pierwsze posiedzenie zwołuje osoba najstarsza wiekiem spośród wybranych do tego organu.
7. Każdy wybierany w drodze wyborów organ krajowy i terenowy może zarządzić przeprowadzenie wyborów do swojego składu.
8. Wybory muszą odbyć się nie wcześniej niż 3 miesiące przed i nie później niż 3 miesiące po terminie wynikającym z ust. 3 - 5. Jeśli w terminie wyborów trwa ogólnokrajowa kampania wyborcza, termin może zostać przedłużony do 3 miesięcy po zakończeniu kampanii.
9. W przypadku dokonanej w drodze wyborów zmiany składu osobowego organu kolegialnego w trakcie kadencji, nowo wybrane osoby działają do dnia zakończenia kadencji, na którą zostały wybrane/zostali wybrani ich poprzednicy/popřednicy.
10. Organy Razem mają obowiązek sporządzenia i publikacji sprawozdania ze swojej działalności najpóźniej na dwa tygodnie przed planowanym terminem rozpoczęcia Kongresu lub Walnego Zebrania Okręgu, w którego porządku obrad przewidziana będzie dyskusja nad sprawozdaniem tych organów, a w przypadku nieodbycia się takiego Kongresu lub Walnego Zebrania Okręgu, najpóźniej na dwa tygodnie przed zaplanowanym terminem rozpoczęcia wyborów do tego organu. Przepis nie dotyczy wyborów uzupełniających.
11. W przypadku kiedy w wyborach liczba kandydujących osób jest mniejsza lub równa liczbie wakatów, organ przeprowadzający wybory może uchwalić przeprowadzenie wyborów albo uchwalić obsadzenie wakatów przez osoby kandydujące bez konieczności przeprowadzania głosowania pod warunkiem zachowania parytetu. Pozostałe, nieobsadzone wakaty można obsadzić w wyborach uzupełniających przeprowadzonych w późniejszym terminie.
12. W przypadku kiedy liczba kandydatur jednej z płci uniemożliwia obsadzenie pełnego składu organu z zachowaniem parytetu, Krajowa Komisja Wyborcza może przedłużyć termin zgłaszania kandydatur lub uchwalić przeprowadzenie wyborów na mniejszą liczbę mandatów, pod warunkiem zachowania parytetu.
13. Mandat w organie Razem wygasa po upływie miesiąca nieusprawiedliwionej bezczynności w organie. Na potrzeby organu Razem, którego posiedzenia odbywają się raz w miesiącu i rzadziej, przyjmuje się okres nieusprawiedliwionej bezczynności obejmujący trzy kolejne posiedzenia organu, ale nie krócej niż dwa miesiące. Wygaśnięcie mandatu stwierdza Partyjny Sąd Koleżeński. Od postanowienia w przedmiocie wygaszenia mandatu przysługuje odwołanie.
14. Zapisy ustępu 13 nie dotyczą mandatów obsadzanych na podstawie art. 27 ust. 1 pkt 5 i 6 ani radnych sejmików wojewódzkich, rad powiatów, rad miejskich i rad gmin oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast pełniących mandat na podstawie art. 54 ust. 1.
15. Na potrzeby ustępu 13 przez bezczynność rozumie się spełnienie przynajmniej dwóch z czterech

przesłanek:

- 1) nieobecność na wszystkich posiedzeniach organu;
- 2) brak udziału w głosowaniach organu;
- 3) całkowity brak komunikacji na oficjalnym kanale komunikacji organu;
- 4) zaniechanie wykonywania obowiązków wynikających z podziału pracy w organie Razem.

Art. 16. (limit kadencji)

1. Ustala się limit kadencji, na które członkini/członek/osoba członkowska może być wybierana/wybierany nieprzerwanie do Zarządu Krajowego, Rady Krajowej, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Partyjnego Sądu Koleżeńskiego oraz organów terenowych.
2. Członkini/członek/osoba członkowska Razem może być wybierana/wybierany do tego samego organu krajowego na nie więcej niż 2 kadencje z rzędu, a do organu terenowego z zastrzeżeniem Rady Wojewódzkiej – w przypadku rocznej kadencji, cztery kadencje, w przypadku dwuletniej, dwie kadencje. Po upływie limitu kadencji przerwa w pełnieniu funkcji w organie krajowym wynosi co najmniej 1 kadencję, a w organie terenowym z zastrzeżeniem Rady Wojewódzkiej jest ustalana przez Walne Zebranie Okręgu na co najmniej 1 kadencję.
3. Rozpoczęta kadencja nie liczy się do limitu, jeśli członkini/członek/osoba członkowska zaprzestał/zaprzestała sprawowania funkcji po okresie krótszym niż $\frac{1}{4}$ kadencji organu łącznie. Jeśli członkini/członek/osoba członkowska został/została wybrany/wybrana do organu w trakcie kadencji, nie liczy się ona do limitu, jeżeli pełniła/pełnił funkcję krócej niż połowę kadencji organu łącznie.

Art. 17. (wybory uzupełniające)

1. W razie rezygnacji z mandatu delegatki/delegata/osoby delegowanej na Kongres, ustania albo zawieszenia członkostwa w Razem delegatki/delegata/osoby delegowanej na Kongres z wyboru, jej/jego miejsce zajmuje osoba, która otrzymała największą liczbę głosów spośród pozostałych kandydatek/ kandydatów/osób kandydujących w wyborach, jeśli były takie osoby.
2. W przypadku utraty członkostwa w Radzie Krajowej lub na stanowisku współprzewodniczącej/współprzewodniczącego/osoby współprzewodniczącej ich skład osobowy uzupełniany jest w wyborach powszechnych, z zastrzeżeniem art. 28 ust. 1 i 3, a w przypadku utraty członkostwa w Krajowej Komisji Rewizyjnej lub Partyjnym Sądzie Koleżeńskim – w drodze wyborów dokonywanych przez Radę Krajową.
3. Jeśli w ciągu 30 dni od stwierdzenia ważności wyborów do danego organu powstał w nim wakat, Krajowa Komisja Wyborcza może zdecydować o odstąpieniu od przeprowadzania wyborów uzupełniających i objęciu mandatu przez osobę mającą następny najwyższy wynik wyborczy lub następną wskazaną w kolejności preferencji.

Art. 18. (zakaz łączenia funkcji)

1. Zakazuje się łączenia funkcji w jednym z organów:
 - 1) Zarząd Krajowy;
 - 2) Rada Krajowa;
 - 3) Krajowa Komisja Rewizyjna;

4) Krajowa Komisja Wyborcza;

5) Partyjny Sąd Koleżeński;

z jakąkolwiek funkcją w innym z tych organów lub w organach terenowych, o ile statut nie stanowi inaczej.

2. W przypadku wyboru na jedną z funkcji objętych zakazem łącznego sprawowania, osoba, której to dotyczy, składa niezwłocznie pisemne oświadczenie o rezygnacji z jednej z funkcji. Do czasu złożenia oświadczenia mandat w organach Razem objętych zakazem ulega zawieszeniu.
3. Dopuszcza się łączenie funkcji w Krajowej Komisji Wyborczej z funkcją w Radzie Krajowej lub organach terenowych.

Art. 19. (parytet)

1. Razem dąży do zapewnienia w swoich organach zróżnicowanej reprezentacji ze względu na płeć, wiek, miejsce zamieszkania, pochodzenie społeczne i inne czynniki.
2. We wszystkich organach Razem pochodzących z wyboru obowiązuje parytet płci dla mężczyzn i kobiet, przy czym dopuszcza się jednoosobową przewagę kobiet nad mężczyznami lub mężczyzn nad kobietami.
3. Jeżeli wyboru organu dokonuje się w częściach, to przepis ust. 2 dotyczy oddzielnie każdej części.
4. Na potrzeby parytetu, o którym mowa w ust. 2, uwzględniana jest płeć deklarowana przez kandydatki/kandydatów/osoby kandydujące.

Art. 20. (zawieszanie członkini/członków/osób członkowskich przez ZO i ZK)

1. Zarząd Krajowy, a na obszarze swojej właściwości Zarząd Okręgu, może zawiesić członkinię/członka/osobę członkowską lub sympatyczkę/sympatyka/osobę sympatyzującą Razem, wobec której/którego prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne, w całości lub części jej/jego praw, do czasu wydania przez Partyjny Sąd Koleżeński prawomocnego wyroku albo umorzenia postępowania dyscyplinarnego. Zawieszenie obowiązuje od chwili podjęcia decyzji do czasu zakończenia postępowania przez Partyjny Sąd Koleżeński.
2. W przypadku rażących naruszeń statutu lub rażącego działania na szkodę Razem, Zarząd Krajowy, a na obszarze swojej właściwości Zarząd Okręgu, może zawiesić członkinię/członka/osobę członkowską lub sympatyczkę/sympatyka/osobę sympatyzującą Razem w całości lub części jej/jego praw. W przypadku podjęcia decyzji o zawieszeniu na podstawie rażącego działania na szkodę Razem, Zarząd Krajowy lub Zarząd Okręgu po zawieszeniu zobowiązany jest skierować sprawę do Partyjnego Sądu Koleżeńskiego nie później niż 3 dni od podjęcia decyzji o zawieszeniu. Zawieszenie obowiązuje od chwili podjęcia decyzji do czasu wstrzymania jego wykonalności albo zakończenia postępowania przez Partyjny Sąd Koleżeński.
3. Zarząd Krajowy może również zawiesić członkinię/członka/osobę członkowską lub sympatyczkę/sympatyka/osobę sympatyzującą Razem, której/któremu postawiono zarzut popełnienia przestępstwa związanego z przemocą lub przestępstwa karno-skarbowego.
4. Katalog rażących naruszeń statutu i rażących działań na szkodę Razem, dla których zezwala się na zastosowanie ust. 2, określa uchwała Rady Krajowej.

5. Uchwały określone w ust. 1 - 3 podejmowane są jednogłośnie i z chwilą ich podjęcia stają się natychmiast wykonalne.
6. Od uchwały określonej w ust. 1 - 3 zawieszanej członkini/członkowi/osobie członkowskiej lub sympatyczce/sympatykowi/osobie sympatyzującej przysługuje, w terminie 7 dni od otrzymania informacji o zawieszeniu, odwołanie do Partyjnego Sądu Koleżeńskiego, który rozpatruje je w terminie 7 dni.
7. Partyjny Sąd Koleżeński może wstrzymać natychmiastową wykonalność uchwały określonej w ust. 1 - 3.
8. Partyjny Sąd Koleżeński wydaje postanowienie w przedmiocie wstrzymania natychmiastowej wykonalności uchwały niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od daty złożenia odwołania. Wstrzymanie natychmiastowej wykonalności uchwały skutkuje przywróceniem członkini/członka/osoby członkowskiej Razem do funkcji pełnionych w innych niż Kongres organach Razem przed zawieszeniem, o którym mowa w ust. 1-3, o ile Partyjny Sąd Koleżeński nie podejmie osobnej decyzji o wstrzymaniu przywrócenia.
9. Na żądanie osoby przywróconej do funkcji w organach Razem w trybie określonym w ust. 8, powtarza się wskazane przez nią głosowania organów, w których zastosowanie wobec niej ust. 2 uniemożliwiło jej udział.
10. Zawieszenie w prawach sympatyczki/sympatyka/osoby sympatyzującej lub osoby na okresie wstępnym skutkuje wstrzymaniem przyjęcia takiej osoby w poczet członkiń/członków/osób członkowskich Razem na czas trwania zawieszenia.
11. Lista osób zawieszonych w trybie określonym w ust. 2 jest jawna wraz z powodami podjęcia takich decyzji.
12. Członkini/członek/osoba członkowska, mająca w ostatnim dniu zgłaszania kandydatów w wyborach do organów Razem, zaległości w płatności równe lub większe sumie składek za trzy miesiące, jest zawieszana bez konieczności podjęcia odrębnej uchwały, w czynnych i biernych prawach wyborczych do organów Razem. Zawieszenie, o którym mowa w zdaniu poprzednim, wywołuje skutki jakby członkini/członek/osoba członkowska złożyła rezygnację z udziału w Walnym Zebraniu Okręgu, o której mowa w art. 14 ust. 5 zd. 1.
13. Członkini/członek/osoba członkowska, mająca 5 dni przed referendum określonego w art. 61 lub 62 zaległości w płatności równe lub większe sumie składek za trzy miesiące, jest zawieszana bez konieczności podjęcia odrębnej uchwały, w prawie głosu w referendum.

Rozdział 2. Organy krajowe

Art. 21. (lista organów krajowych)

Organami krajowymi Razem są:

- 1) Kongres;
- 2) Rada Krajowa;
- 3) Zarząd Krajowy;

- 4) Krajowa Komisja Rewizyjna;
- 5) Krajowa Komisja Wyborcza;
- 6) Partyjny Sąd Koleżeński.

Oddział 1. Kongres

Art. 22. (rola kongresu)

1. Kongres jest najwyższą władzą Razem.
2. Do kompetencji Kongresu należy:
 - 1) uchwalanie statutu Razem;
 - 2) uchwalanie programu Razem;
 - 3) określanie głównych kierunków polityki Razem;
 - 4) uchwalanie regulaminu obrad Kongresu, który obowiązuje na każdym kolejnym Kongresie;
 - 5) ustalanie liczby członków/osób członkowskich Krajowej Komisji Rewizyjnej oraz radnych Rady Krajowej wybieranych w wyborach powszechnych;
 - 6) zatwierdzanie lub odrzucanie sprawozdania całego zarządu oraz udzielanie/nieudzielanie absolutorium poszczególnych współprzewodniczących.
 - 7) rozpatrywanie spraw i podejmowanie uchwał w sprawach zgłoszonych przez uczestniczki/uczestników/osoby uczestniczące lub delegatki/delegatów/osoby delegowane na Kongres;
 - 8) uchylanie uchwał organów Razem.

Art. 23. (przygotowanie kongresu)

1. Kongres zwyczajny zwoływany jest raz do roku.
2. Kongres zwoływany jest przez Radę Krajową w drodze uchwały. Uchwała Rady Krajowej określa miejsce i termin Kongresu
3. Zwołanie Kongresu następuje nie później niż na trzy miesiące przed terminem jego odbycia.
4. W ciągu tygodnia od zwołania Kongresu Zarząd Krajowy w drodze uchwały powołuje Komisję Kongresową odpowiedzialną za organizację Kongresu. Uchwała Zarządu Krajowego wskazuje skład Komisji Kongresowej, w której znajduje się po co najmniej jednej/jednym przedstawicielce/przedstawicielu/osobie przedstawicielskiej Zarządu Krajowego, Rady Krajowej i Krajowej Komisji Rewizyjnej.
5. Komisja Kongresowa przygotowuje projekt porządku obrad Kongresu. Projekt porządku obrad Kongresu po zatwierdzeniu przez Radę Krajową przekazywany jest członkiniom, członkom i osobom członkowskim Razem.

Art. 24.
(uczestniczki/uczestnicy/osoby
uczestniczące kongresu)

1. Kongres składa się z demokratycznie wybranych delegatek, delegatów i osób delegowanych, z zastrzeżeniem ust. 2 niniejszego artykułu. Niezwłocznie po przyjęciu uchwały zwołującej Kongres, Rada Krajowa podejmuje uchwałę o liczebności kongresu. Sposób przydziału liczby mandatów delegackich dla poszczególnych okręgów określa uchwała Rady Krajowej. Liczebność poszczególnych okręgów na potrzeby ustalenia wielkości delegacji Kongresowej ustala się, pomijając osoby zalegające z składkami partyjnymi w kwocie równej co najmniej 3 miesięcznym składkom tych osób. W przypadku okręgów zagranicznych, liczba członkiń/członków/osób członkowskich na bazie których Rada Krajowa przydziela mandaty delegatek/delegatów/osób delegackich zostaje pomniejszona o odsetek członkiń/członków/osób członkowskich zalegających w składkach co najmniej 3 miesiące w okręgach znajdujących się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.
- 1a. Rada Krajowa może w uchwale zwołującej kongres zarządzić wybory delegacji kongresowych o jednolitym harmonogramie we wszystkich okręgach. Tryb i harmonogram przeprowadzenia wyborów w danym okręgu może zostać zmieniony decyzją Zarządu Okręgu albo Walnego Zebrania Okręgu.
2. W obradach Kongresu, na prawach delegatek/delegatów/osób delegowanych, uczestniczą członkinie/członkowie/osoby członkowskie Zarządu Krajowego oraz Krajowej Komisji Rewizyjnej, a także posłanki/posłowie/osoby poselskie, senatorki/senatorowie/osoby senatorskie oraz posłanki/posłowie/osoby poselskie do Parlamentu Europejskiego będące członkiniami/członkami/osobami członkowskimi Razem w trakcie sprawowania swojego mandatu.
3. Delegatki/delegaci/osoby delegowane na Kongres głosują według własnego uznania i nie są związane/związani jakimikolwiek instrukcjami.
4. Uchwały Kongresu podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej $\frac{1}{2}$ delegatek/delegatów/osób delegowanych, o ile statut nie stanowi inaczej.
5. W wyjątkowych przypadkach Rada Krajowa może zdecydować o przeprowadzeniu Kongresu, w którego obradach może wziąć udział każdy/każda członkini/członek/osoba członkowska Razem, co musi zostać wprost określone w uchwale zwołującej Kongres. W przypadku takiego Kongresu, uchwały podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej $\frac{1}{2}$ członkiń/członków/osób członkowskich zarejestrowanych przed rozpoczęciem obrad, o ile statut nie stanowi inaczej.

Art. 25. (kongres nadzwyczajny)

1. Kongres nadzwyczajny zwołuje Rada Krajowa z własnej inicjatywy lub na wniosek Zarządu Krajowego albo Krajowej Komisji Rewizyjnej, a także na podstawie wyniku referendum wiążącego.
2. Uchwała Rady Krajowej określa miejsce i termin Kongresu nadzwyczajnego oraz porządek obrad.
3. Zwołanie Kongresu nadzwyczajnego następuje nie później niż na jeden miesiąc przed terminem jego odbycia.
4. Kongres nadzwyczajny obraduje tylko w sprawach, dla których został zwołany.

Oddział 2. Rada Krajowa

Art. 26. (zadania RK)

1. Rada Krajowa jest organem Razem, do którego kompetencji należy:

- 1) opracowywanie dokumentów programowych Razem w sposób niesprzeczny z uchwałami Kongresu;
- 2) sprawowanie nadzoru nad realizacją dokumentów programowych Razem przez inne organy Razem;
- 3) nadzorowanie prac kół tematycznych;
- 4) opracowywanie stanowisk Razem w istotnych sprawach politycznych;
- 5) uchwalanie zasad gospodarowania majątkiem i finansami partii oraz zaciągania zobowiązań majątkowych;
- 6) określanie wysokości i zasad opłacania składek członkowskich;
- 7) uchwalanie instrukcji finansowej opracowanej przez Zarząd Krajowy;
- 8) zatwierdzanie rocznego sprawozdania finansowego oraz uchwalanie ramowego planu przychodów i wydatków Razem;
- 9) uchylanie uchwał Zarządu Krajowego dotyczących bieżących spraw politycznych;
- 10) zatwierdzanie wyboru koordynatora/koordynatorki/osoby koordynującej Sekretariat przedstawionej/przedstawionego przez Zarząd Krajowy;
- 11) zatwierdzanie wyboru rzeczniczki prasowej/rzecznika prasowego/osoby pełniącej funkcje rzecznicze w kontaktach z mediami, przedstawionej/przedstawionego przez Zarząd Krajowy;
- 12) zatwierdzanie regulaminu funkcjonowania Sekretariatu przedstawionego przez Zarząd Krajowy;
- 13) odwoływanie, większością $\frac{2}{3}$ głosów, współprzewodniczących, członkiń/członków/osób członkowskich Partyjnego Sądu Koleżeńskiego lub Krajowej Komisji Wyborczej, niewykonujących swoich obowiązków lub nieprzestrzegających postanowień statutu, uchwał i regulaminów organów Razem. Wniosek w tej sprawie musi zostać zgłoszony przez co najmniej $\frac{1}{3}$ radnych krajowych. Ponowny wniosek o odwołanie tej samej osoby może być złożony po upływie minimum trzech miesięcy od daty złożenia poprzedniego wniosku, a przed upływem tego terminu tylko po uzyskaniu poparcia co najmniej $\frac{2}{3}$ członkiń/członków/osób członkowskich Rady Krajowej;
- 14) odwoływanie Zarządu Krajowego większością $\frac{2}{3}$ głosów. Wniosek w tej sprawie musi zostać zgłoszony przez co najmniej $\frac{1}{2}$ radnych krajowych. Ponowny wniosek o odwołanie może być złożony po upływie minimum sześciu miesięcy od daty złożenia poprzedniego wniosku, a przed upływem tego terminu tylko po uzyskaniu poparcia co najmniej $\frac{2}{3}$ radnych krajowych.
- 15) uzupełnianie składu organów Razem – Krajowej Komisji Rewizyjnej, Partyjnego Sądu Koleżeńskiego;
- 16) rozpoznawanie odwołań od uchwał Zarządu Krajowego, o których mowa w art. 35 ust. 1;
- 17) podejmowanie decyzji w sprawie porozumień międzypartyjnych i innych;
- 18) udzielanie poparcia kandydatkom/kandydatom/osobom kandydującym na Prezydenta RP;
- 19) zwoływanie Kongresu;
- 20) uchwalanie zasad przeprowadzania wyborów powszechnych do organów krajowych Razem na podstawie projektu zasad przedstawionego przez Krajową Komisję Wyborczą;

- 21) Rada Krajowa wybiera zespół negocjacyjny do prowadzenia negocjacji odnośnie koalicyjnego startu do Sejmu, Senatu, Parlamentu Europejskiego i, po zasięgnięciu opinii właściwych Rad Wojewódzkich w przypadku innych komitetów niż ogólnopolskie, sejmików wojewódzkich.
 - 22) Rada Krajowa zatwierdza listy wyborcze w startach ogólnopolskich w terminie 7 dni od daty przedstawienia list do zatwierdzenia przez zespół negocjacyjny. Brak głosowania nad zatwierdzeniem list oznacza milczącą zgodę Rady Krajowej.
 - 23) opracowywanie i uchwalanie większością $\frac{2}{3}$ głosów katalogu rażących naruszeń statutu i rażących działań na szkodę Razem;
 - 24) opracowywanie założeń budowania strategii partii oraz koordynowanie prac nad nią;
 - 25) zatwierdzanie gabinetu wchodzącego w skład Zarządu Krajowego oraz odwoływanie jego członków/członek/osób członkowskich zwykłą większością głosów; opracowywanie założeń budowania strategii partii oraz koordynowanie prac nad nią;
 - 26) zatwierdzanie gabinetu wchodzącego w skład Zarządu Krajowego oraz odwoływanie jego członków/członek/osób członkowskich zwykłą większością głosów;
 - 27) podejmowanie decyzji we wszystkich sprawach nieprzekazanych przez statut innym organom Razem.
2. W sprawach nadzorczych względem Zarządu Krajowego określonych w ust. 1 pkt. 8, 9 i 16, nadzorczych względem realizacji dokumentów programowych przez Zarząd Krajowy określonych w ust. 1 pkt. 2 oraz w sprawach o odwołanie członkini/członka/osoby członkowskiej Zarządu Krajowego lub całego Zarządu Krajowego określonych w ust. 1 pkt. 13 - 14, wyłączony z głosowania jest cały Zarząd Krajowy.
 3. Przed poddaniem pod głosowanie uchwały, Rada Krajowa obowiązana jest zapytać o opinię co do jej treści Zarząd Okręgu, którego uchwała dotyczy. Opinia Zarządu Okręgu nie jest wiążąca dla Rady Krajowej, jednakże w przypadku podjęcia uchwały niezgodnej z opinią Zarządu Okręgu Rada Krajowa obowiązana jest przytoczyć tę opinię wraz z wskazaniem przyczyn jej nieuwzględnienia.
 4. Rada Krajowa może tworzyć stałe i nadzwyczajne komisje oraz koła tematyczne do opracowania programu, analiz i ekspertyz. Szczegółowe zasady organizacji komisji oraz kół tematycznych określone są uchwałami Rady Krajowej.
 5. Rada Krajowa może powołać Kolegium Programowe w celu prowadzenia prac nad postulatami programowymi Razem. W skład Kolegium Programowego mogą wchodzić osoby niebędące członkiniami/członkami/osobami członkowskimi Razem. Sposób powoływania Kolegium Programowego oraz zakres jego kompetencji ustala uchwała Rady Krajowej.
 6. Rada Krajowa może podjąć uchwałę o wyrażeniu zgody na przynależność członkini/członków/osób członkowskich Razem do innej partii politycznej lub na ich kandydowanie do organów władzy publicznej z ramienia innego komitetu wyborczego. Nazwa partii lub komitetu, o których mowa wyżej, musi być jednoznacznie wskazana w uchwale. Rada Krajowa podejmuje uchwałę, o której mowa w zdaniu pierwszym i drugim, w terminie 7 dni od daty złożenia wniosku w tej sprawie.

Art. 27. (skład RK)

1. W skład Rady Krajowej wchodzi/wchodzą:
 - 1) 16 przedstawicielek/przedstawicieli/osób przedstawicielskich województw;
 - 2) 1 przedstawicielka/przedstawiciel/osoba przedstawicielska okręgów zagranicznych;

- 3) radne/radni/osoby radne wybierani/wybierane w wyborach powszechnych;
- 4) członkinie, członkowie i osoby członkowskie Zarządu Krajowego;
- 5) posłanki/posłowie/osoby poselskie i senatorki/senatorowie/osoby senatorskie, będące/będący członkiniami/członkami/osobami członkowskimi Razem w trakcie sprawowania swojego mandatu;
- 6) posłanki/posłowie/osoby poselskie do Parlamentu Europejskiego będące/będący członkiniami/członkami/osobami członkowskimi Razem w trakcie sprawowania swojego mandatu;
- 7) 3 przedstawicielki/przedstawicieli/osób przedstawicielskich młodzieżówki afiliowanej przy partii Razem, będących jednocześnie członkiniami/członkami/osobami członkowskimi partii Razem.

2. Członkinie/członkowie/osoby członkowskie Rady Krajowej, o których mowa art. 27 ust. 1 pkt 1 – 7, działają w interesie Razem jako całości. Organy terenowe Razem nie są uprawnione do udzielania instrukcji członkiniom/członkom/osobom członkowskim Rady Krajowej.

3. Rada Krajowa powołuje ze swojego składu prezydium, które koordynuje prace Rady Krajowej. Prezydium Rady Krajowej składa się z nie mniej niż 3 osób.

4. W przypadku odwołania Zarządu Krajowego albo niemożności jego działania, kompetencje Zarządu Krajowego określone w art. 32 ust. 2 pkt. 1 - 3 oraz 9 - 15 wykonuje Prezydium Rady Krajowej.

5. Posiedzenia Rady Krajowej zwoływane są przez Prezydium Rady Krajowej:

- a) z własnej inicjatywy;
- b) na wniosek Zarządu Krajowego;
- c) na wniosek $\frac{1}{4}$ członkiń/członków/osób członkowskich Rady Krajowej.

Art. 28. (wybory do RK)

1. W pierwszej kolejności przedstawicielki/przedstawicieli/osoby przedstawicielskie województw oraz okręgów zagranicznych wybierają członkinie, członkowie i osoby członkowskie okręgów spośród kandydatek/kandydatów/osób kandydujących zgłoszonych w danym województwie i okręgach zagranicznych. Każde województwo oraz okręgi zagraniczne wybierają po jednej osobie radnej.
2. Pozostałe osoby radne wybierane są w drugiej kolejności spośród wszystkich członkiń/członków/osób członkowskich Razem w wyborach powszechnych. Wybory powszechne odbywają się z zachowaniem parytetu przy uwzględnieniu wyników wyborów w województwach i okręgach zagranicznych.
3. W przypadku powstania wakatu w Radzie Krajowej wśród osób radnych przedstawicieli województw lub okręgów zagranicznych, przeprowadza się wybory uzupełniające zgodnie z ust. 1. Wybory uzupełniające przeprowadza się z zachowaniem parytetu.

4. W przypadku powstania wakatu w Radzie Krajowej wśród osób radnych wybranych w wyborach powszechnych przeprowadza się wybory uzupełniające zgodnie z ust. 2. Wybory uzupełniające przeprowadza się z zachowaniem parytetu.
5. Przedstawicielki/przedstawiciele/osoby przedstawicielskie jednego województwa nie mogą stanowić więcej niż $\frac{1}{4}$ części składu Rady Krajowej, wybieranego na podstawie ust 1-4.
6. Przedstawicielki/przedstawiciele/osoby przedstawicielskie organizacji młodzieżowej afiliowanej przy Razem wybierają spośród siebie członkowie partii będący jednocześnie osobami członkowskimi organizacji młodzieżowej afiliowanej przy Razem.
7. W przypadku powstania wakatu w Radzie Krajowej wśród radnych przedstawicieli/przedstawicieli/osób przedstawicielskich młodzieżówki afiliowanej, niezwłocznie przeprowadza się wybory uzupełniające zgodnie z ust. 6. Wybory uzupełniające przeprowadza się z zachowaniem parytetu.

Art. 29. (odwołanie radnej/radnego/osoby radnej przez Radę Krajową)

W razie rażącej bezczynności, zdefiniowanej w regulaminie Rady Krajowej, radna/radny/osoba radna może zostać odwołany/odwołana przez Radę Krajową większością $\frac{3}{4}$ głosów. Rada Krajowa informuje radną/radnego/osobę radną o treści uchwały w terminie siedmiu dni od daty jej podjęcia. Od tej uchwały radnej/radnemu/osobie radnej przysługuje odwołanie do Partyjnego Sądu Koleżeńskiego w terminie siedmiu dni od daty jej podjęcia.

Art. 30. (odwołanie radnej/radnego/osoby radnej w drodze referendum)

1. Radna/radny/osoba radna wybrany/wybrana zgodnie z art. 28 ust. 1 może zostać odwołany/odwołana w drodze referendum, które przeprowadza się w województwie lub okręgach zagranicznych, z którego/których został/została wybrany/wybrana radna/radny/osoba radna. Art. 61 ust. 3 nie stosuje się.
2. Referendum określone w ust. 1 przeprowadza Krajowa Komisja Wyborcza na wniosek:
 - a) Rady Wojewódzkiej, działającej na terenie województwa;
 - b) $\frac{1}{20}$ członków/członek/osób członkowskich województwa, nie mniej jednak niż 10 członków/członek/osób członkowskich, albo
 - c) na wniosek zarządów okręgów zagranicznych.
3. W przypadku nieodwołania radnej/radnego/osoby radnej w drodze referendum zgodnie z ust. 1 - 2, ponowny wniosek o tej sprawie może być złożony nie wcześniej niż sześć miesięcy od daty ogłoszenia wyników poprzedniego referendum.

Art. 31. (odwołanie całej RK)

1. Rada Krajowa może zostać odwołana w drodze referendum.
2. W przypadku nieodwołania Rady Krajowej w drodze referendum z ust. 1, ponowny wniosek w tej sprawie może być złożony nie wcześniej niż sześć miesięcy od daty ogłoszenia wyników poprzedniego referendum.

Oddział 3. Zarząd Krajowy

Art. 32. (rola ZK)

1. Zarząd Krajowy jest organem wykonawczym Razem.

2. Do kompetencji Zarządu Krajowego należy:

- 1) reprezentowanie Razem na zewnątrz;
- 2) wykonywanie uchwał Kongresu, Krajowej Komisji Rewizyjnej i Rady Krajowej, w tym dokumentów programowych Razem;
- 3) prowadzenie bieżącej działalności politycznej Razem na poziomie ogólnokrajowym i międzynarodowym w sposób niesprzeczny z uchwałami Kongresu i Rady Krajowej;
- 4) kierowanie bieżącą działalnością organizacyjną Razem;
- 5) koordynowanie działalności organów terenowych Razem i sprawowanie nadzoru nad nimi w zakresie zgodności ze statutem, uchwałami organów wyższego szczebla, zgodności z celami partii oraz gospodarnością;
- 6) odpowiadanie za sprawy finansowe i majątkowe Razem, w tym:
 - a) opracowywanie ramowych planów przychodów i wydatków Razem;
 - b) zarządzanie majątkiem Razem;
 - c) opracowywanie instrukcji finansowych;
 - d) przedstawianie sprawozdań finansowych Radzie Krajowej;
- 7) zatrudnianie pracowniczek/pracowników/osób zatrudnionych w Razem;
- 8) składanie oświadczeń woli w sprawach majątkowych Razem;
- 9) uchylanie uchwał organów terenowych Razem sprzecznych z postanowieniami statutu, uchwałami organów Razem wyższego szczebla, niezgodnych z celami partii lub uznanych za niegospodarne;
- 10) zawieszanie organów terenowych Razem lub odwoływanie członków/członkówek/osób członkowskich takiego organu w przypadku prowadzenia przez ten organ działalności sprzecznej z postanowieniami statutu i uchwałami organów Razem wyższego szczebla;
- 11) powoływanie komisarki/komisarza/osoba komisarskiej w przypadku braku możliwości działania organu terenowego Razem;
- 12) rozwiązywanie okręgu z powodu prowadzenia przez okręg działalności sprzecznej z postanowieniami statutu i uchwałami organów Razem wyższego szczebla;
- 13) powoływanie Sekretariatu oraz opracowanie jego regulaminu;
- 14) koordynowanie rozwoju kadr Razem, w tym działalności edukacyjnej i wydawniczej;
- 15) kierowanie polityką medialną Razem.

3. Przed poddaniem pod głosowanie uchwały Zarząd Krajowy obowiązany jest zapytać o opinię co do jej treści Zarząd Okręgu, którego uchwała dotyczy. Opinia Zarządu Okręgu nie jest wiążąca dla Zarządu Krajowego, jednakże w przypadku podjęcia uchwały niezgodnej z opinią Zarządu Okręgu, Zarząd Krajowy obowiązany jest przytoczyć tę opinię wraz ze wskazaniem przyczyn jej nieuwzględnienia.

Art. 33. (członkinie/członkowie/osoby członkowskie ZK)

1. W skład Zarządu Krajowego wchodzi:
 - 1) dwoje współprzewodniczących wybieranych w wyborach powszechnych;
 - 2) gabinet zatwierdzany przez Radę Krajową.
2. Proponowany skład gabinetu, poparty przez oboje współprzewodniczących i zawierający listę osób nominowanych wraz z przypisanymi im funkcjami, zgłaszany jest Radzie Krajowej, która głosuje nad jego zatwierdzeniem łącznie, w głosowaniu jawnym. Z głosowania wyłączone są członkinie/członkowie/osoby członkowskie Rady Krajowej, które znajdują się w proponowanym składzie gabinetu.
3. Kadencja współprzewodniczących kończy się, jeżeli w ciągu 90 dni od rozpoczęcia ich kadencji lub odwołania poprzedniego gabinetu w całości nie zostanie powołany gabinet określony w ust. 1 pkt 2.
4. Ustępujący/ustępująca współprzewodniczący/współprzewodnicząca/osoba współprzewodnicząca, który/która nie uzyskał/nie uzyskała absolutorium Kongresu w związku z pełnioną funkcją, nie może kandydować do organów krajowych Razem na kadencję następującą po kadencji co do której podjęto uchwałę Kongresu nie udzielającej absolutorium.
5. Zarząd Krajowy może powoływać grupy robocze, wspomagające go w realizacji obowiązków statutowych, wyznaczając jednocześnie koordynatorkę/koordynatora/osobę koordynującą ich prace.
6. Przy Zarządzie Krajowym może funkcjonować grupa doradcza, wspomagająca go w wykonywaniu jego zadań. Zasady jej działania i sposób wyznaczania jej składu określa uchwała Rady Krajowej. Regulamin grupy doradczej Zarządu Krajowego jest zatwierdzany przez Radę Krajową.
7. Zarząd Krajowy może udzielać członkiniom, członkom i osobom członkowskim Razem pełnomocnictw politycznych i organizacyjnych. Uchwała o nadaniu pełnomocnictwa politycznego powinna wskazywać co najmniej: upoważnioną osobę, zakres udzielonego upoważnienia oraz czas trwania upoważnienia, ale nie dłuższy niż kadencja Zarządu Krajowego. Od decyzji osoby, której udzielono pełnomocnictwa, przysługuje odwołanie do Zarządu Krajowego, jeżeli decyzja mieści się w zakresie upoważnienia.
8. Członkinie/członkowie/osoby członkowskie Zarządu Krajowego mogą pozostawać w stosunku pracy z Razem. Decyzja o zatrudnieniu musi zostać zaakceptowana przez Radę Krajową.
9. Pracą Zarządu Krajowego kierują współprzewodniczące/współprzewodniczący/osoby współprzewodniczące.

Art. 34. (sprawozdania ZK)

1. Współprzewodniczące/współprzewodniczący/osoby współpracujące oraz członkinie/członkowie/osoby członkowskie gabinetu przedstawiają Radzie Krajowej na posiedzeniach sprawozdania z bieżącej działalności.
2. Na żądanie Rady Krajowej członkinie/członkowie/osoby członkowskie Zarządu Krajowego niezwłocznie udzielają Radzie Krajowej wyjaśnień dotyczących działań podejmowanych w zakresie bieżącej działalności Razem lub możliwości podjęcia takich działań.
3. Zarząd Krajowy może zwrócić się do Rady Krajowej o niezwłoczne opracowanie stanowiska w istotnych sprawach dotyczących bieżących wydarzeń politycznych.

Art. 35. (odwołania od decyzji ZK)

1. Od uchwał Zarządu Krajowego w przedmiocie:
 - 1) uchylenia uchwały organu terenowego Razem;
 - 2) zawieszenia organu terenowego Razem;
 - 3) odwołania członkini/członka/osoby członkowskiej organu terenowego Razem;
 - 4) powołania komisarki/komisarza/osoby komisarskiej;
 - 5) rozwiązania okręgu;

odwołanie do Rady Krajowej przysługuje wszystkim członkiniom/członkom/osobom członkowskim okręgu lub województwa, którego dotyczy uchwała.
2. Odwołanie od uchwały Zarządu Krajowego wraz z uzasadnieniem wnosi się do prezydium Rady Krajowej w terminie dwóch tygodni od opublikowania uchwały.
3. Zarząd Krajowy może nadać uchwałom wskazanym w ust. 1 rygor natychmiastowej wykonalności.
4. Rada Krajowa może wstrzymać natychmiastową wykonalność uchwały określonej w ust. 1 pkt. 3.
5. Wstrzymanie natychmiastowej wykonalności uchwały określonej w ust. 1 pkt 3 nie powoduje przywrócenia członkini/członka/osoby członkowskiej Razem do funkcji pełnionych w organie.
6. Wybory uzupełniające do organu, z którego odwołano członkinię/członka/osobę członkowską zgodnie z ust. 1 pkt 3, mogą zostać przeprowadzone dopiero po prawomocnym zakończeniu sprawy.

Art. 36. (uzupełnianie składu ZK)

1. W przypadku rezygnacji członkini/członka/osoby członkowskiej gabinetu, współprzewodniczące/współprzewodniczący/osoby współprzewodniczące zobowiązane/zobowiązani są niezwłocznie przedstawić Radzie Krajowej propozycję nowego składu Zarządu Krajowego.
2. W przypadku zmniejszenia się liczby współprzewodniczących poniżej 2, niezwłocznie przeprowadza się uzupełniające wybory powszechne.

Art. 37. (odwoływanie ZK w referendum)

1. Zarząd Krajowy może zostać odwołany w drodze referendum.
2. W przypadku nieodwołania Zarządu Krajowego w drodze referendum z ust. 1, ponowny wniosek w tej sprawie może być złożony nie wcześniej niż sześć miesięcy od daty ogłoszenia wyników poprzedniego referendum.

Oddział 4. Krajowa Komisja Rewizyjna

Art. 38. (rola KKR)

1. Krajowa Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym Razem.

2. Krajowa Komisja Rewizyjna sprawuje kontrolę nad działalnością organów Razem pod kątem zgodności ze statutem, regulaminami działania organów Razem i uchwałami, kontroluje całokształt działalności organizacyjnej i finansowej Razem oraz rozstrzyga spory kompetencyjne pomiędzy organami Razem.
3. Do kompetencji Krajowej Komisji Rewizyjnej należy:
 - 1) ocenianie przestrzegania zasad celowości, rzetelności i gospodarności w zarządzaniu majątkiem i funduszami Razem, w tym prawidłowości sporządzania ramowych planów przychodów i wydatków oraz sprawozdań finansowych;
 - 2) kontrola przestrzegania zasad gospodarowania majątkiem i finansami Razem oraz zaciągania zobowiązań majątkowych przez Zarząd Krajowy;
 - 3) przeprowadzanie co pół roku ewaluacji działań poszczególnych członkiń, członków i osób członkowskich Zarządu Krajowego;
 - 4) rozpatrywanie wniosków o stwierdzenie nieważności uchwał organów krajowych Razem;
 - 5) rozpatrywanie odwołań od decyzji Krajowej Komisji Wyborczej w kwestii stwierdzenia ważności wyborów powszechnych przeprowadzanych w Razem;
 - 6) opiniowanie wniosku o zwołanie referendum wiążącego;
 - 7) rozstrzyganie sporów kompetencyjnych organów Razem;
 - 8) dokonywanie wykładni statutu partii.
4. Rozpatrując wniosek o stwierdzenie nieważności uchwały organu Razem Krajowa Komisja Rewizyjna jest uprawniona do wstrzymania wykonalności zaskarżonej uchwały.
5. Uchwały Krajowej Komisji Rewizyjnej wydane na podstawie ust. 3 pkt 8 są wiążące dla wszystkich organów oraz członkiń/członków/osób członkowskich Razem z zastrzeżeniem ust. 6 i art. 22 ust. 2 pkt 7.
6. Uchwała Krajowej Komisji Rewizyjnej wydana na podstawie ust. 3 pkt 8 może zostać uchylona w drodze referendum wiążącego.
7. W przypadku odwołania Zarządu Krajowego albo niemożności jego działania, kompetencje Zarządu Krajowego określone w art. 32 ust. 2 pkt. 4 - 8 wykonuje Krajowa Komisja Rewizyjna.
8. W wypadku wskazanym w ust 7 do składania oświadczeń woli w imieniu Razem konieczne jest współdziałanie łączne co najmniej dwóch członkiń/członków/osób członkowskich Krajowej Komisji Rewizyjnej.

Art. 39. (członkinie/członkowie/osoby członkowskie KKR)

1. Krajowa Komisja Rewizyjna liczy co najmniej 5 członkiń/członków/osób członkowskich wybranych w wyborach powszechnych.
2. Krajowa Komisja Rewizyjna na pierwszym swoim posiedzeniu, które odbywa się nie później niż w ciągu miesiąca od daty ogłoszenia wyników wyborów przez Krajową Komisję Wyborczą, wybiera ze swego składu koordynatorkę/koordynatora/osobę koordynującą.
3. Członkinie/członkowie/osoby członkowskie Krajowej Komisji Rewizyjnej mogą brać udział w

posiedzeniach wszystkich organów Razem.

Oddział 5. Krajowa Komisja Wyborcza

Art. 40. (rola KKW)

1. Krajowa Komisja Wyborcza jest organem, do którego kompetencji należy:
 - 1) przedstawienie Radzie Krajowej projektu zasad przeprowadzania wyborów powszechnych do organów krajowych Razem;
 - 2) zarządzanie wyborów powszechnych do organów krajowych i terenowych Razem;
 - 3) rejestracja osób kandydujących w wyborach powszechnych do organów krajowych Razem;
 - 4) nadzór nad kampanią wyborczą osób kandydujących w wyborach powszechnych do organów krajowych Razem;
 - 5) przeprowadzenie wyborów powszechnych do organów Razem we współpracy z innymi organami Razem;
 - 6) rozpatrywanie odwołań wyborczych;
 - 7) ogłaszanie wyników wyborów;
 - 8) stwierdzenie ważności wyborów;
 - 9) organizowanie referendów wewnątrzpartyjnych.
2. W przypadku odwołania całego organu lub niemożności jego działania Krajowa Komisja Wyborcza zarządza przeprowadzenie wyborów w terminie 14 dni od daty odwołania lub niemożności działania organu.

Art. 41. (członkinie/członkowie/osoby członkowskie KKW)

1. Krajowa Komisja Wyborcza składa się z minimum 3 i maksymalnie z 9 członkiń/członków/osób członkowskich.
2. Z zastrzeżeniem art. 19 ust. 2 Statutu, członkiem/członkinią/osobą członkowską Krajowej Komisji Wyborczej może zostać każdy/każda członek/członkini/osoba członkowska Razem, jeśli uzyska poparcie:
 - a) 20 członkiń/członków/osób członkowskich Razem;
 - b) 5 radnych Rady Krajowej.
3. Poparcie członkiń, członków i osób członkowskich Razem oraz radnych Rady Krajowej może być łączone, w przeliczeniu że poparcie jednej osoby radnej jest równoznaczne z poparciem 4 członkiń/członków/osób członkowskich Razem.
4. Jedna osoba może poprzeć wyłącznie jedną osobę kandydującą. Poparcie może zostać wycofane ze skutkiem na koniec miesiąca następującego po miesiącu, w którym doszło do wycofania poparcia. Wycofanie poparcia poniżej wymaganej liczby określonej w ust. 2 skutkuje utratą członkostwa w Krajowej Komisji Wyborczej.

5. Listy poparcia osób kandydujących do Krajowej Komisji Wyborczej są jawne i podlegają opublikowaniu w systemie informatycznym Razem.
6. Uchwałę w sprawie przyjęcia członkini/członka/osoby członkowskiej podejmuje Krajowa Komisja Wyborcza na podstawie oświadczenia osoby kandydującej, w terminie 7 dni od daty jego złożenia.
7. W razie braku możliwości podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 6, uchwałę taką podejmuje Prezydium Rady Krajowej. W takim wypadku oświadczenie, o którym mowa w ust. 6, kandydatka/kandydat/osoba kandydująca składa do Prezydium Rady Krajowej.
8. W przypadku uzyskania poparcia przez większą liczbę członków/członkiń/osób członkowskich niż określona w ust. 1, członkinie/członków/osoby członkowskie Krajowej Komisji Wyborczej wybiera Rada Krajowa spośród zgłaszających się.

Art. 42. (Prace KKW)

1. Krajowa Komisja Wyborcza wybiera ze swojego składu koordynatorkę/koordynatora/osobę koordynującą prace.
2. Krajowa Komisja Wyborcza przyjmuje regulamin swojej pracy.
3. Terminy składania odwołań wyborczych określają zasady przeprowadzania wyborów powszechnych do organów Razem oraz regulamin Krajowej Komisji Wyborczej.
4. Krajowa Komisja Wyborcza rozstrzyga o ważności wyborów w terminie 10 dni od daty ich zakończenia.
5. Krajowa Komisja Wyborcza może unieważnić wybory powszechne do organów Razem. W takim przypadku pełnienie funkcji w organie, do którego wybory zostały unieważnione, przejmują – do czasu zakończenia kolejnych wyborów – członkinie/członkowie/osoby członkowskie organu, którzy/które pełnili/pełniły funkcję w poprzedniej kadencji. Art. 16 nie stosuje się.
6. Od decyzji Krajowej Komisji Wyborczej przysługuje odwołanie do Krajowej Komisji Rewizyjnej. Krajowa Komisja Rewizyjna zobowiązana jest rozpatrzyć odwołanie w ciągu 10 dni od daty jego otrzymania.
7. Osoba sprawująca funkcje jednocześnie w Krajowej Komisji Wyborczej i Radzie Krajowej wyłączona jest z procedowania głosowań i wyborów właściwych dla Rady Krajowej. Osoba sprawująca funkcje jednocześnie w Krajowej Komisji Wyborczej i organie terenowym okręgu wyłączona jest z procedowania głosowań i wyborów właściwych dla tego okręgu.

Rozdział 3. Terenowe jednostki organizacyjne

Oddział 1. Okręgi

Art. 43. (ogólnie o okręgach)

1. Podstawową jednostką organizacyjną Razem jest okręg.
2. Wszystkie członkinie i osoby członkowskie oraz wszyscy członkowie Razem należą do okręgów. Dopuszczalne jest członkostwo tylko w jednym okręgu.
3. Członkini/członek/osoba członkowska Razem może złożyć wniosek o przeniesienie do innego, wybranego przez siebie okręgu. Wniosek ten składa się do Zarządu Okręgu, do którego ma nastąpić

przeniesienie. Z chwilą podjęcia przez ten Zarząd Okręgu uchwały o przyjęciu do okręgu danej członkini/członka/osoby członkowskiej Razem, staje się ona/on jego członkinią/członkiem/osobą członkowską. O tym fakcie ten Zarząd Okręgu niezwłocznie powiadamia Zarząd Okręgu właściwy dla okręgu, z którego odeszła/odszedł ta członkini/ta osoba członkowska/ten członek Razem.

4. Okręg obejmuje terytorium co najmniej jednego powiatu. Na terenie jednego powiatu może działać tylko jeden okręg.
5. Okręgi rejestruje, rozwiązuje oraz ustala ich zasięg terytorialny Zarząd Krajowy w drodze uchwały, na wniosek zainteresowanych członków/członek/osób członkowskich.
6. Okręg liczy co najmniej 15 członków/członek/osób członkowskich. Zarząd Krajowy, w indywidualnych przypadkach, może podjąć uchwałę, w której określi mniejszą liczebność okręgu.
7. Okręg jest rozwiązywany uchwałą Zarządu Krajowego, jeżeli liczba jego członków/członek/osób członkowskich spadnie poniżej 10 osób.

Art. 44 (okręgi nadzwyczajne)

1. Zarząd Krajowy może tworzyć okręgi nadzwyczajne, w szczególności w celu umożliwienia działania w Razem członkiniom/członkom/osobom członkowskim zamieszkałym poza obszarem działania innych okręgów lub poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Do okręgów nadzwyczajnych stosuje się przepisy o okręgach, z wyjątkiem zmian wynikających z niniejszego artykułu.
2. Okręg nadzwyczajny nie należy do żadnej organizacji regionalnej i podlega bezpośrednio organom krajowym Razem.
3. Okręg nadzwyczajny nie musi być strukturą terytorialną, musi jednak liczyć nie mniej niż 10 członków/członek/osób członkowskich. Zarząd Krajowy, w indywidualnych przypadkach, może podjąć uchwałę, w której określi mniejszą liczebność okręgu nadzwyczajnego.

Art. 45. (organy okręgu)

Organami okręgu są:

- 1) Walne Zebranie Okręgu;
- 2) Rada Okręgu;
- 3) Zarząd Okręgu.

Art. 46. (Walne Zebrania Okręgu)

1. Walne Zebranie Okręgu jest najwyższą władzą okręgu.
2. Walne Zebranie Okręgu stanowi ogół członków/członek/osób członkowskich okręgu.
3. Walne Zebranie Okręgu zwoływane jest przez Zarząd Okręgu z własnej inicjatywy, na wniosek Rady Okręgu lub $\frac{1}{3}$ członków/członek/osób członkowskich Okręgu. Zwołanie Walnego Zebrania Okręgu następuje nie później niż na trzy tygodnie przed terminem jego odbycia.
4. Termin i miejsce Walnego Zebrania Okręgu muszą być ogłoszone i udostępnione członkiniom/członkom/osobom członkowskim z przynajmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem. Przy wyborze terminu i miejsca należy dążyć staranności, aby były one dogodne dla jak największej liczby członków/członek/osób członkowskich.

5. Przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zebrania Okręgu musi być ogłoszony i udostępniony członkiniom/członkom/osobom członkowskim planowany porządek obrad. Po tym terminie nie są dozwolone zmiany w porządku obrad obejmujące dodanie następujących punktów:

- 1) zmiany w organach okręgu;
- 2) przyjęcie sprawozdania z działalności organów okręgu;
- 3) wybór delegatek/delegatów/osób delegowanych do organów wyższych szczebli;
- 4) uchwalenie planu finansowego okręgu;
- 5) uchwalenie programu działalności okręgu;
- 6) uchwalenie współpracy z innymi organizacjami politycznymi;
- 7) zatwierdzenie list wyborczych do samorządu;
- 8) zmiana długości kadencji do Zarządu Okręgu lub Rady Okręgu

6. Walne Zebranie Okręgu:

- 1) wybiera i odwołuje członkinie/członków/osoby członkowskie Zarządu Okręgu, z zastrzeżeniem ust. 7;
- 2) wybiera i odwołuje koordynatorkę/koordynatora/osobę koordynującą Okręg/u, z zastrzeżeniem ust.7;
- 3) wybiera i odwołuje członkinie/członków/osoby członkowskie Rady Okręgu, z zastrzeżeniem ust. 7;
- 4) ustala liczbę członkiń/członków/osób członkowskich Zarządu Okręgu i Rady Okręgu lub decyduje o powołaniu koordynatora/koordynatorki/osoby koordynującej Okręg/u;
- 5) przyjmuje sprawozdanie z działalności Zarządu Okręgu;
- 6) przyjmuje sprawozdanie z działalności koordynatorki/koordynatora/osoby koordynującej Okręg/u;
- 7) przyjmuje sprawozdanie z działalności Rady Okręgu;
- 8) wybiera i odwołuje delegatki/delegatów/osoby delegowane okręgu na Kongres Razem, z zastrzeżeniem ust. 7;
- 9) wybiera i odwołuje delegatki/delegatów/osoby delegowane okręgu do Rady Wojewódzkiej, z zastrzeżeniem ust. 7;
- 10) uchwała program działania okręgu;
- 11) uchyla zakaz łączenia stanowiska we władzach terenowych danego okręgu z mandatem w Radzie Krajowej wynikający z art. 18. Uchylenie zakazu łączenia stanowisk obowiązuje do końca kadencji Rady Krajowej lub do momentu przywrócenia zakazu przez Walne Zebranie Okręgu;
- 12) ustala długość kadencji Zarządu Okręgu i Rady Okręgu.

7. Walne Zebranie Okręgu lub Zarząd Okręgu mogą zdecydować o przeprowadzeniu wyborów powszechnych do Zarządu Okręgu, Rady Okręgu, koordynatora/koordynatorki/osoby koordynującej okręg/u lub delegatek/delegatów/osób delegowanych na Kongres oraz do Rady Wojewódzkiej.

Art. 47. (Rady Okręgu)

1. Okręg liczący co najmniej 60 członkiń/członków/osób członkowskich może powołać Radę Okręgu.
2. Rada Okręgu liczy co najmniej 6 osób, ale nie więcej niż $\frac{1}{6}$ liczby członkiń/członków/osób członkowskich Okręgu. Dokładną liczebność Rady Okręgu ustala Walne Zebranie Okręgu. Liczba członkiń/członków/osób członkowskich Rady Okręgu, o których mowa w ust. 3 pkt 1, nie może być nieparzysta.
3. W skład Rady Okręgu wchodzi:
 - 1) członkinie/członkowie/osoby członkowskie wybrani/wybrane przez Walne Zebranie Okręgu lub w wyborach powszechnych przeprowadzonych w okręgu;
 - 2) członkinie/członkowie/osoby członkowskie Zarządu Okręgu, z zastrzeżeniem ust. 4 niniejszego artykułu.
4. W sprawach, o których mowa w ust. 5 pkt 4 niniejszego artykułu, Rada Okręgu głosuje z wyłączeniem członkiń/członków/osób członkowskich Zarządu Okręgu.
5. Do kompetencji Rady Okręgu należy:
 - 1) monitorowanie działalności władz samorządowych w obszarze działania okręgu;
 - 2) opracowywanie dokumentów programowych dotyczących obszaru działania okręgu w sposób niesprzeczny z uchwałami Walnego Zebrania Okręgu;
 - 3) sprawowanie nadzoru nad realizacją przez Zarząd Okręgu programu działania okręgu oraz dokumentów programowych dotyczących obszaru działania okręgu;
 - 4) opracowywanie, na wniosek Zarządu Okręgu lub z własnej inicjatywy, stanowisk Razem w istotnych sprawach dotyczących bieżących wydarzeń politycznych dotyczących obszaru działania okręgu;
 - 5) opracowywanie programu wyborczego okręgu w wyborach samorządowych;
 - 6) tworzenie i wspieranie inicjatyw lokalnych zgodnych z kierunkiem politycznym Razem w obszarze działania okręgu;
6. W województwie, w którym działa tylko jeden okręg, Radzie Okręgu przysługują kompetencje Rady Wojewódzkiej.
7. Rada Okręgu powołuje ze swojego składu prezydium, które koordynuje prace Rady Okręgu. Prezydium Rady Okręgu składa się z nie mniej niż 3 osób.
8. Rada Okręgu może tworzyć stałe i nadzwyczajne komisje tematyczne do opracowania programu, analiz i ekspertyz. W skład komisji wchodzić mogą osoby niebędące członkiniami/członkami/osobami członkowskimi Rady Okręgu.
9. Posiedzenia Rady Okręgu zwoływane są przez Prezydium Rady Okręgu:
 - 1) z własnej inicjatywy;

- 2) na wniosek Zarządu Okręgu,
- 3) na wniosek $\frac{1}{4}$ członków/członkowskich Rady Okręgu lub $\frac{1}{10}$ członków/członkowskich okręgu.

Art. 48. (Zarząd Okręgu)

1. Zarząd Okręgu składa się z co najmniej 3 członków/członkowskich. Dokładną liczebność Zarządu Okręgu ustala Walne Zebranie Okręgu.
2. Do kompetencji Zarządu Okręgu należy:
 - 1) kierowanie bieżącą działalnością okręgu;
 - 2) reprezentowanie okręgu na zewnątrz;
 - 3) podejmowanie uchwał o przyjęciu lub odmowie przyjęcia członków/członkowskich;
 - 4) wykonywanie uchwał Walnego Zebrania Okręgu i Rady Okręgu;
 - 5) prowadzenie spraw finansowych i majątkowych okręgu w zakresie określonym przez Zarząd Krajowy;
 - 6) powoływanie i rozwiązywanie Kół terenowych;
 - 7) uchwalanie regulaminu działania Kół terenowych;
 - 8) opracowywanie stanowisk w istotnych sprawach dotyczących bieżących wydarzeń politycznych, związanych z obszarem działania okręgu;
 - 9) prowadzenie negocjacji z innymi partiami/organizacjami w obszarze działania okręgu;
 - 10) opiniowanie projektów uchwał Rady Krajowej dotyczących spraw, na terenie których działa okręg.
3. Zarząd Okręgu zobowiązany jest wydać opinię, o której mowa w ust. 2 pkt. 10 oraz art. 26 ust. 3, w terminie 7 dni od daty wpłynięcia wniosku Rady Krajowej.
4. W okręgach, w których nie powołano Rady Okręgu, Zarządowi Okręgu przysługują ponadto kompetencje Rady Okręgu, o których mowa w art. 47.
5. Zarząd Okręgu wyznacza spośród swoich członków/członkowskich koordynatorki/koordynatorów/osoby koordynujące poszczególne obowiązki statutowe, w tym w szczególności:
 - 1) koordynatorkę/koordynatora/osobę koordynującą bieżącą działalność organizacyjną okręgu;
 - 2) koordynatorkę/koordynatora/osobę koordynującą spraw finansowych/sprawy finansowe;
 - 3) koordynatorkę/koordynatora/osobę koordynującą spraw członkowskich/sprawy członkowskie;
 - 4) koordynatorkę/koordynatora/osobę koordynującą współpracy/współpracę okręgu z organami Razem wyższego szczebla.
6. Zarząd Okręgu może powoływać grupy robocze, wspomagające go w realizacji obowiązków statutowych, wyznaczając jednocześnie koordynatora/koordynatorkę/osobę koordynującą ich

prac/prace.

Art. 49. (Sprawozdania RO i ZO)

1. Członkinie/członkowie/osoby członkowskie Zarządu Okręgu przedstawiają Radzie Okręgu, a w przypadku jej niepowołania Walnemu Zebraniu Okręgu, nie rzadziej niż raz na kadencję, sprawozdanie ze swojej działalności. Nie rzadziej niż raz na trzy miesiące Zarząd Okręgu przedstawia członkiniom/członkom/osobom członkowskim pisemne sprawozdanie ze swojej działalności, publikując je w serwisie internetowym Razem oraz przesyłając je członkiniom/członkom/osobom członkowskim należącym do okręgu pocztą elektroniczną
2. Na żądanie Rady Okręgu lub Walnego Zebrania Okręgu, członkinie/członkowie/osoby członkowskie Zarządu Okręgu niezwłocznie udzielają Radzie Okręgu lub Walnemu Zebraniu Okręgu wyjaśnień dotyczących działań podejmowanych w zakresie bieżącej działalności okręgu lub możliwości podjęcia takich działań.
3. Zarząd Okręgu może zwrócić się do Rady Okręgu o niezwłoczne opracowanie stanowiska w istotnych sprawach dotyczących bieżących wydarzeń politycznych związanych z obszarem działania okręgu.
4. Inne relacje między Radą Okręgu i Zarządem Okręgu określa regulamin współpracy uchwalany przez Walne Zebranie Okręgu.

Art. 50. (koordynatorka/koordynator/osoba koordynująca okręg/u)

1. W przypadku braku możliwości powołania Zarządu Okręgu, Walne Zebranie Okręgu może powołać koordynatorkę/koordynatora/osobę koordynującą okręg/u.
2. Koordynatorkę/koordynatora/osobę koordynującą powołuje się na okres jednego roku lub do chwili powołania Zarządu Okręgu.
3. Do koordynatorki/koordynatora/osoby koordynującej okręg/u stosuje się odpowiednio przepisy art. 47 i 48.

Art. 50a. (komisarz/komisarka/osoba komisarska okręgu)

1. Komisarza/komisarkę/osobę komisarską okręgu powołuje Zarząd Krajowy, zgodnie z art. 32 ust. 2 pkt. 11.
2. Komisarz/komisarka/osoba komisarska okręgu posiada wszystkie kompetencje koordynatorki/koordynatora/osoby koordynującej okręg/u, z wyjątkiem wchodzenia w skład Rady Wojewódzkiej i Rady Okręgu.
3. Komisarz/komisarka/osoba komisarska okręgu przestaje pełnić swą funkcję z chwilą rozpoczęcia kadencji Zarządu Okręgu lub koordynatora/koordynatorki/osoby koordynującej okręg/u.

Oddział 2. Koła

Art. 51. (Koła terenowe)

1. Koło terenowe jest jednostką pomocniczą okręgu powoływaną w celu usprawnienia działania okręgu.
2. Zarząd Okręgu może powołać Koło na wniosek co najmniej 3 osób, wyznaczając jednocześnie obszar

działania Koła.

3. Od uchwały Zarządu Okręgu o powołaniu lub odwołaniu Koła wszystkim członkiniom/członkom/osobom członkowskim okręgu przysługuje odwołanie do Rady Okręgu, a w przypadku braku Rady Okręgu do Walnego Zebrania Okręgu.
4. Jedna osoba może należeć tylko do jednego Koła terenowego.

Art. 52. (kompetencje Koła)

1. Do kompetencji Koła należy:
 - 1) monitorowanie inicjatyw lokalnych w obszarze działania Koła;
 - 2) monitorowanie działalności władz samorządowych w obszarze działania Koła;
 - 3) tworzenie i wspieranie inicjatyw lokalnych, zgodne z kierunkiem politycznym Razem, pod nadzorem Zarządu Okręgu i w granicach wyznaczonych przez Radę Okręgu;
 - 4) tworzenie projektów uchwał dotyczących spraw lokalnych;
 - 5) realizacja kompetencji delegowanych przez Zarząd Okręgu.
2. Koło wykonuje swoje kompetencje przez Zebranie Koła, Zarząd Koła lub Koordynatorkę/Koordynatora/Osobę Koordynującą Koło/a, jeśli zostanie powołana/powołany. Zasady działania Koła określa regulamin Koła.

Oddział 3. Struktury wojewódzkie

Art. 53. (Rady Wojewódzkie)

Rady Wojewódzkie Razem powołuje się w województwach, w których działa więcej niż jeden okręg.

Art. 54. (kompetencje Rady Wojewódzkiej)

1. Rada Wojewódzka składa się z:
 - 1) członków/członkówek/osób członkowskich Zarządów Okręgów;
 - 2) maksymalnie dwuosobowych delegacji okręgów wybieranych przez Walne Zebrania Okręgów;
 - 3) radnych sejmików wojewódzkich, rad powiatów rad miejskich i rad gmin oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.
2. Prawo do zarządzenia przeprowadzenia wyborów delegacji okręgu do Rady Wojewódzkiej, przysługuje Zarządowi Okręgu oraz Krajowej Komisji Wyborczej.
3. Do kompetencji Rady Wojewódzkiej należy:
 - 1) koordynowanie działalności okręgów wchodzących w skład województwa;
 - 2) reprezentowanie Razem w sprawach województwa;
 - 3) monitorowanie działalności władz samorządowych na terenie województwa;
 - 4) uchwalanie programu Razem w województwie oraz programu wyborczego województwa w wyborach samorządowych;

- 5) realizacja programu w województwie oraz dokumentów programowych dotyczących województwa;
 - 6) opracowywanie stanowisk Razem w istotnych sprawach dotyczących bieżących wydarzeń politycznych związanych z województwem;
 - 7) tworzenie i wspieranie inicjatyw lokalnych zgodnych z kierunkiem politycznym Razem na terenie województwa.
4. Rada Wojewódzka powołuje ze swego składu prezydium, które koordynuje jej prace i reprezentuje Radę Wojewódzką na zewnątrz. Prezydium Rady Wojewódzkiej składa się z nie mniej niż 3 osób. Zasady ustalania składu prezydium Rady Wojewódzkiej określone są w regulaminie Rady Wojewódzkiej.
5. Posiedzenia Rady Wojewódzkiej zwoływane są przez Prezydium Rady Wojewódzkiej:
 - 1) z własnej inicjatywy;
 - 2) na wniosek ¼ zarządów okręgów działających w województwie;
 - 3) na wniosek Zarządu Krajowego.
 6. Jeżeli w Radzie Wojewódzkiej nie funkcjonuje prezydium, posiedzenie Rady Wojewódzkiej zwołuje najstarsza wiekiem osoba w organie. Na tym posiedzeniu przeprowadza się wybory do prezydium Rady Wojewódzkiej.
 7. Rada Wojewódzka może tworzyć stałe i nadzwyczajne komisje tematyczne do opracowania programu, analiz i ekspertyz. W skład komisji wchodzić mogą osoby niebędące członkiniami/członkami/osobami członkowskimi Rady Wojewódzkiej.

Rozdział 4. Partyjny Sąd Koleżeński

Art. 55. (PSK i rodzaje postępowań)

1. Partyjny Sąd Koleżeński orzeka jako sąd pierwszej i drugiej instancji.
2. W pierwszej instancji Partyjny Sąd Koleżeński:
 - 1) prowadzi postępowanie dyscyplinarne w razie podejrzenia naruszenia przez członkinie/członków/osoby członkowskie albo sympatyczki/sympatyków/osoby sympatyzujące Razem przepisów określonych w art. 6 ust. 3;
 - 2) prowadzi postępowanie mediacyjne w sporach między członkiniami/członkami/osobami członkowskimi i sympatyczkami/sympatykami/osobami sympatyzującymi Razem oraz postępowanie interwencyjne;
 - 3) rozpatruje odwołania od uchwał organów Razem w sprawach osobowych;
 - 4) stwierdza wygaśnięcie mandatu w organie Razem w związku z art. 15 ust. 13;
 - 5) prowadzi inne sprawy w przypadkach wskazanych w statucie.
3. Partyjny Sąd Koleżeński w drugiej instancji rozpatruje odwołania od orzeczeń wydanych przez

Partyjny Sąd Koleżeński jako sąd pierwszej instancji, o ile orzeczenia te są zaskarżalne.

Art. 56. (skład PSK)

1. Partyjny Sąd Koleżeński jest wybierany w wyborach powszechnych.
2. Partyjny Sąd Koleżeński składa się z nie mniej niż 13 i nie więcej niż 21 osób.
3. Osoba, która brała udział w wydaniu orzeczenia w pierwszej instancji nie może brać udziału w wydawaniu orzeczenia w tej samej sprawie w drugiej instancji.
4. Partyjny Sąd Koleżeński wybiera ze swojego grona minimum 3-osobowe prezydium odpowiedzialne za koordynację pracy, w szczególności za przydzielanie spraw składom orzekającym.
5. Szczegółowe zasady organizacji oraz postępowań przed Partyjnym Sądem Koleżeńskim określa regulamin uchwalony przez Partyjny Sąd Koleżeński.
6. W sytuacji, gdyby Partyjny Sąd Koleżeński nie uchwalił swojego regulaminu na zasadzie określonej w ust. 5, regulamin taki tworzy i zatwierdza Rada Krajowa w formie uchwały.

Art. 57. (zasady postępowania i terminy)

1. Sąd prowadzący postępowanie jest bezstronny i niezależny.
2. Postępowanie wszczyna się na wniosek. Postępowanie dyscyplinarne może być również wszczęte z urzędu.
3. Wniosek oczywiście bezzasadny Sąd pozostawia bez rozpoznania.
4. W sprawach dyscyplinarnych Partyjny Sąd Koleżeński zobowiązany jest przeprowadzić pierwszą rozprawę w terminie miesiąca od wszczęcia postępowania.
5. W toku wszystkich prowadzonych postępowań Partyjny Sąd Koleżeński jest uprawniony do żądania udostępnienia potencjalnie przydatnych w tych sprawach materiałów od każdego organu Razem, jak również od każdej/każdego członkini/członka/osoby członkowskiej lub sympatyczki/sympatyka/osoby sympatyzującej Razem, w granicach dozwolonych prawem.
6. Partyjny Sąd Koleżeński nie może odmówić wszczęcia postępowania jedynie z powodu braków formalnych wniosku.
7. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są osoba obwiniona i osoba wnioskująca. Stroną postępowania dyscyplinarnego może być również osoba pokrzywdzona.
8. Osobą wnioskującą może być także organ Razem, za wyjątkiem Partyjnego Sądu Koleżeńskiego.
9. Postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego o ten sam czyn, może być jednak zawieszane do czasu ukończenia postępowania karnego.

Art. 58. (orzeczenia)

1. W postępowaniu dyscyplinarnym Partyjny Sąd Koleżeński po merytorycznym rozpoznaniu sprawy:
 - 1) wydaje wyrok, w którym stwierdza, że osoba obwiniona naruszyła zasady określone w art. 6 ust. 3 albo
 - 2) wydaje wyrok, w którym uniewinnia osobę obwinioną, albo
 - 3) proponuje stronom rezolucję, określającą proponowane rozwiązanie sprawy, albo
 - 4) wydaje postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania w razie stwierdzenia braku podstaw do wszczęcia i prowadzenia postępowania.

2. W pozostałych sprawach Partyjny Sąd Koleżeński wydaje postanowienie.
3. Wyrok wydawany jest po przeprowadzeniu jawnej rozprawy. W pozostałych sprawach Partyjny Sąd Koleżeński orzeka na posiedzeniu niejawnym.
4. Jeśli przemawia za tym ważny interes stron lub interes Razem jawność rozprawy może zostać wyłączona przez skład orzekający na wniosek strony albo z urzędu.
5. Osoba, która brała udział w wydaniu orzeczenia zobowiązana jest do zachowania w tajemnicy informacji pozyskanych w trakcie postępowania. Nie dotyczy to informacji jawnych.
6. W terminie 7 dni od daty ogłoszenia wyroku albo postanowienia, strona może złożyć wniosek o sporządzenie i doręczenie jej uzasadnienia wyroku albo postanowienia.

Art. 59. (odwołania)

1. W terminie miesiąca od dnia doręczenia wyroku albo postanowienia z uzasadnieniem stronie przysługuje odwołanie do Partyjnego Sądu Koleżeńskiego drugiej instancji. Odwołania od postanowienia wydanego na podstawie art. 55 ust. 2 pkt 4 składa się w terminie tygodnia. Odwołania od postanowienia wydanego na podstawie art. 15 ust. 13 składa się w terminie dwóch tygodni.
2. W sprawach dyscyplinarnych, jeśli odwołanie wniosła wyłącznie osoba, wobec której postępowanie jest prowadzone, Partyjny Sąd Koleżeński nie może wydać wyroku mniej korzystnego dla tej osoby.
3. Partyjny Sąd Koleżeński drugiej instancji po rozpoznaniu sprawy:
 - 1) utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok lub postanowienie;
 - 2) zmienia zaskarżony wyrok lub postanowienie.
4. Orzeczenie jest prawomocne, jeśli nie przysługuje od niego odwołanie.
5. Od wyroku lub postanowienia Partyjnego Sądu Koleżeńskiego zapadłego w drugiej instancji odwołanie nie przysługuje. Wyrok ten jest wykonalny z chwilą ogłoszenia.
6. Od postanowienia Partyjnego Sądu Koleżeńskiego zapadłego w pierwszej instancji, a dotyczącego odwołania od uchwał organów Razem w sprawach osobowych, odwołanie nie przysługuje. Postanowienie to jest wykonalne z chwilą ogłoszenia.

Art. 60. (kary w PSK)

1. Karami w postępowaniu interwencyjnym są:
 - 1) upomnienie;
 - 2) nagana.
2. Karami w postępowaniu dyscyplinarnym są:
 - 1) upomnienie;
 - 2) nagana;
 - 3) odwołanie z funkcji pełnionej w organach Razem;
 - 4) pozbawienie wszystkich lub niektórych praw w Razem na okres od miesiąca do 2 lat;

- 5) odmowa udzielenia poparcia przez Razem jako kandydatce/kandydatowi/osobie kandydującej w wyborach na okres do 4 lat;
 - 6) wykluczenie z Razem z zakazem ubiegania się o ponowne członkostwo przez okres do 4 lat albo odebranie statusu sympatyczki/sympatyka/osoby sympatyzującej z zakazem ubiegania się o nie przez okres do 4 lat.
3. Partyjny Sąd Koleżeński może zastosować jedną lub kilka kar łącznie.
 4. Pozbawienie biernego prawa wyborczego powoduje jednocześnie odwołanie z funkcji pełnionych w tych organach Razem, których pozbawienie biernego prawa wyborczego dotyczy.
 5. Pozbawienie praw członkini/członka/osoby członkowskiej Razem skutkuje odwołaniem z funkcji pełnionych w organach Razem oraz utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do organów Razem, o ile te prawa członkini/członka/osoby członkowskiej Razem są niezbędne do pełnienia funkcji w organach Razem.
 6. Kary wymienione w ust. 1 pkt 1 - 3 ulegają zatarciu po 2 latach od dnia uprawomocnienia się wyroku.
 7. Kary wymienione w ust. 1 pkt 4 - 6 ulegają zatarciu po okresie, na jaki zostały orzeczone.

Dział 4. Referendum

Art. 61. (referenda)

1. W sprawach szczególnej wagi może być przeprowadzone referendum.
2. Referendum może być wiążące lub opiniodawcze. Decyzja przyjęta w drodze referendum wiążącego ma moc uchwały kongresowej.
3. Referendum przeprowadza Krajowa Komisja Wyborcza na wniosek:
 - a. Zarządu Krajowego,
 - b. Rady Krajowej,
 - c. 1/20 członkiń/członków/osób członkowskich Razem, przy czym członkowie, członkinie i osoby członkowskie jednego okręgu nie mogą stanowić więcej niż 1/4 łącznej liczby wnioskujących;
 - d. Zarządów Okręgów z 1/5 okręgów.
4. Wniosek o przeprowadzenie referendum musi zawierać wskazanie, czy referendum jest wiążące czy opiniodawcze oraz nie więcej niż trzy pytania, tak sformułowane, aby możliwa była odpowiedź „tak” lub „nie” lub „wstrzymuję się”, albo podające maksymalnie 5 opcji do ewentualnego uszeregowania w kolejności preferencji.
5. Wniosek o przeprowadzenie referendum wiążącego przedstawia się Krajowej Komisji Rewizyjnej do zaopiniowania.
6. Referendum wiążące przeprowadza się nie wcześniej niż 14 dni i nie później niż 30 dni od daty złożenia wniosku.
7. Referendum opiniodawcze nie może być przeprowadzone później niż 14 dni od daty złożenia wniosku.

8. Do ważności referendum wymagana jest frekwencja 20%.
9. Szczegółowy tryb przeprowadzania referendum określa uchwała Rady Krajowej.

Art. 62 (referendum okręgowe)

1. Zarząd Okręgu, Rada Okręgu lub Walne Zebranie Okręgu może zdecydować o przeprowadzeniu referendum okręgowego. Do referendum okręgowego ma zastosowanie art. 61 ust. 2, 6 i 7, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W przypadku gdy wiążące referendum okręgowe dotyczy tematu ujętego w porządku Walnego Zebrania Okręgu opublikowanym zgodnie z art. 46 ust. 5 statutu, referendum okręgowe przeprowadza się nie wcześniej niż 3 dni i nie później niż 30 dni po terminie Walnego Zebrania Okręgu.
3. Decyzja przyjęta w drodze wiążącego referendum okręgowego ma moc uchwały Walnego Zebrania Okręgu.

Dział 5. Majątek i finanse

Art. 63 (majątek Razem)

1. Majątek Razem stanowią nieruchomości, prawa majątkowe i niemajątkowe, środki pieniężne oraz rzeczy ruchome.
2. Majątek Razem powstaje:
 - 1) ze składek członkowskich;
 - 2) z darowizn, spadków i zapisów;
 - 3) z subwencji i dotacji z budżetu państwa;
 - 4) z dochodów z majątku partii, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
 - 5) z dochodów z działalności własnej, zgodnej z obowiązującymi przepisami prawa.
3. Źródła finansowania Razem są jawne.
4. Zarząd Krajowy prowadzi rachunkowość Razem zgodnie z obowiązującymi przepisami, a sprawozdania finansowe przedstawia Radzie Krajowej do zatwierdzenia.

Art. 64. (oświadczenia woli)

Do składania oświadczeń woli w imieniu Razem konieczne jest współdziałanie łączne co najmniej dwóch/dwojga członkiń/członków/osób członkowskich Zarządu Krajowego.

Art. 65. (Fundusze Wyborczy i Ekspercki)

1. Zarząd Krajowy powołuje Fundusz Wyborczy i Fundusz Ekspercki.
2. Zarząd Krajowy opracowuje, a Rada Krajowa zatwierdza, zasady gospodarowania Funduszem Wyborczym i Funduszem Eksperckim.

Art. 66. (kontrola RK nad operacjami finansowymi)

Uchwała Rady Krajowej wymagana jest dla:

- 1) zaciągnięcia kredytu bankowego;
- 2) nabycia lub zbycia nieruchomości;
- 3) nabycia lub zbycia obligacji Skarbu Państwa i bonów skarbowych Skarbu Państwa;
- 4) zaciągnięcia zobowiązania finansowego powyżej 100 tys. zł.

Art. 67. (zakazy dot. finansów)

W Razem zabrania się:

- 1) udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem Razem w stosunku do jego członków/członek/osób członkowskich, członków/członek/osób członkowskich organów lub pracownic/pracowników/osób zatrudnionych oraz osób, z którymi członkinie/członkowie/osoby członkowskie, członkinie/członkowie/osoby członkowskie organów oraz pracownice/pracownicy/osoby zatrudnione w Razem pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związane/zwiazani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”;
- 2) przekazywania majątku Razem na rzecz jego członków/członek/osób członkowskich, członków/członek/osób członkowskich organów lub pracownic/pracowników/osób pracowniczych oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności, jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach;
- 3) wykorzystywania majątku Razem na rzecz członków/członek/osób członkowskich, członków/członek/osób członkowskich organów lub pracownic/pracowników/osób zatrudnionych w Razem oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie bezpośrednio wynika ze statutowego celu Razem;
- 4) zakupu towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkinie/członkowie/osoby członkowskie Razem, członkinie/członkowie/osoby członkowskie organów Razem lub pracownice/pracownicy/osoby zatrudnione w Razem oraz ich osoby bliskie, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.

Dział 6. Postanowienia końcowe

Art. 68. (zmiany w statucie)

Uchwalenie nowego statutu lub zmian w statucie dokonywane jest przez Kongres większością $\frac{2}{3}$ głosów przy obecności co najmniej połowy tych uprawnionych do głosowania, które zarejestrowały/którzy zarejestrowali się jako obecne/obecni przed rozpoczęciem obrad.

Art. 69 (układanie list wyborczych)

1. Listy kandydatek/kandydatów/osób kandydujących w wyborach samorządowych z wyjątkiem szczebla wojewódzkiego układają i zatwierdzają Rady Okręgów właściwe dla danego okręgu wyborczego.
2. Listy kandydatek/kandydatów/osób kandydujących w wyborach samorządowych na szczeblu wojewódzkim układa i zatwierdza Rada Wojewódzka. Wspólny start z innymi partiami jest

negocjowany przez zespół negocjacyjny powołany przez Radę Krajową, uwzględniając opinię właściwych Rad Wojewódzkich, a zatwierdzany przez Radę Krajową.

3. Listy kandydatek/kandydatów/osób kandydujących w wyborach do Sejmu, Senatu i Parlamentu Europejskiego układa zespół negocjacyjny wybrany przez Radę Krajową w konsultacji z Radami Okręgów właściwymi dla danego okręgu wyborczego. Listy takie powinny zostać zaopiniowane przez Zarząd Krajowy.
4. Jeżeli zespół negocjacyjny nie przedstawi kompletnej listy wyborczej na 80 dni przed dniem wyborów, listę wyborczą układa Zarząd Krajowy w konsultacji z Radami Okręgów.
5. W przypadku startu koalicyjnego lub w porozumieniu wyborczym w wyborach do Sejmu, Senatu i Parlamentu Europejskiego, listę wyborczą na miejsca 1-3 w danych okręgach wyborczych układa zespół negocjacyjny wybierany przez Radę Krajową w konsultacji z Radami Okręgów właściwych dla danego okręgu wyborczego.
6. Listy wyborcze zatwierdza Rada Krajowa w terminie 7 dni od daty przedstawienia jej list do zatwierdzenia.

Art. 70. (łączenie się z inną partią)

1. Uchwała o połączeniu się Razem z inną partią lub partiami politycznymi może być podjęta przez Kongres większością $\frac{2}{3}$ głosów przy obecności co najmniej połowy tych uprawnionych do głosowania, które zarejestrowały/którzy zarejestrowali się jako obecne/obecni przed rozpoczęciem obrad.
2. Uchwała o połączeniu określi przeznaczenie majątku i środków finansowych Razem.

Art. 71. (rozwiązanie partii)

1. Uchwała o rozwiązaniu się Razem może być podjęta przez Kongres większością $\frac{2}{3}$ głosów przy obecności co najmniej połowy tych uprawnionych do głosowania, które zarejestrowały/którzy zarejestrowali się jako obecne/obecni przed rozpoczęciem obrad.
2. Uchwała o rozwiązaniu Razem określi sposób przeprowadzenia likwidacji oraz przeznaczenie majątku i środków finansowych Razem.